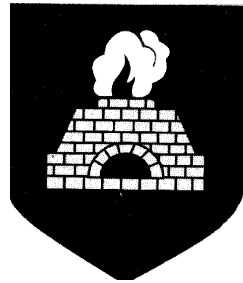

Helme-Tõrva Elu

Hind 4 krooni

Nr 14 (240) 17. detsember 2009

Mõttemõlgutus lõppevast aastast

Lõppemas on järjekordne aasta, sedakorda numbriga 2009. Milline see siis meile oli?

Aasta alguse kuud olid väga vastuolulised. Üks osa oli meie seas neid, kes olid selleks ajaks juba mõnda aega töötanud kodu olnud. Peamiselt kuulusid sellesse gruppi naaberriikidest tagasi saabunud Eesti peresid, kes olid töötanud ehitusvaldkonnas. Samas oli hulk neidki, keda majanduslangus ei olnud veel kuidagi puudutanud.

Meenub, et meie piirkonna ettevõtjad, kellel olid tekkinud raskused, jätsid täpselt aasta tagasi oma rahvale jõulurõõmu, veeretades majandusest tulenevad rasked otsused 2009. aasta algusesse.

Siiski sai enamusele meist aasta esimese kolme kuuga väga selgeks, et nüüd läheb raskeks. Jäi aga küsimus, kui raskeks.

Veebruaris 2009. aasta valla eelarvet vastu võttes olime üsna optimistlikud ja arvasime, et langus ei tohiks suur tulla. Arvestasime 10%-lise kärpega võrdluses aastaga 2008.

Süstitime veel siiski endasse positiivsust – seda enam, et alles oli ju kõik nii hästi ja kõigil meil olid majandusnäitajad ning tulemused siiani liikunud vaid tõusvas joones. Tundus, et kohe-kohe saame kõik koos viie rikkama riigi klubi liikmeks.

Majanduslikud arv näitajad ei lasknud meil ennast aga kaua petta: mai lõpuks oli saabunud täielik arusaam olukorra tõsidusest ja vastav ülevaade vallas olemas. Aeg esmaste negatiivsete otsustuste tarvis oli käes.

Enne jaanipäeva alustati täiendavate ressursside rakendamise. Töötajate palgata puhkused, osaline vallavara müük ja kõigi allasutuste majanduskulude kokkuvõtte – need on märksõnad, mis leidsid koheselt rakendust.

Peab tunnustama, et aeg vastavate otsuste vastuvõtuks oli tol hetkel keeruline, nagu oli seda enamusele Eestimaa omavalitsustest. Sügised valimised olid täiel kiirusel lähemas ning enne valimisi ei tahtnud keegi halvas valguses paista.

Täna võib juba tagantjärele öelda, et tol hetkel vallavalitsuses vastu võetud kollektiivsed otsused, mis sündisid koos allaasutuste juhtidega vallamajas ümarlausa istudes, olid õiged.

Nüüdne uus valla volikogu on tookordsetele otsustele novembrikulise lisaeelarve kinnitamisega ka oma poolse seadusliku jõu andnud.

Vaadates tänast kuupäeva, mis ütleb, et aastalõpp on käegakatsutav, tahan tänada kõiki valla töötajaid nii tol korral vastuvõetud otsuste elluviimise kui mõistlikule suhtumise ja omapoolse olulise panuse andmise eest.

Võiks arvata, et sellises majanduslanguses, kus igapäevaselt tuleb pingsalt vaadata oma rahakotti, ei ole võimalik midagi luua ega korraldada, kuid nii see päris lõppeval aastal polnud. Kõigi allasutuste igapäevase toimetamise kõrvalt oli Helme valla võimalus arendusprojektide kaudu nii mõndagi objekti täiendavalt arendada.

Juuli alguspäevadel avasime meie piirkonnale eluliselt tähtsa keskkonda säästva objekti – Helme ühisjäätmejaama Härma karjääri territooriumil. Jaam valmis keskkonnainvesteeringute keskuse (KIK) poolt 4,5 miljoni krooniga rahastatud projekti abil ja Helme valla, Põdrala valla, Tõrva

Tarmo Tamm

linna 10%-lise omafinantseeringu kaasabil.

Nüüdseks juba ligi pool aastat tegevuses olnud jäätmejaam annab märku, et tegemist oli igati õige ja vajaliku investeeringuga meie piirkonda.

Suvised vallapäeva eel juulis said KIKi rahalise abiga asendatud Helme lossivaremete valgustid, mille kurikaelad taas varastanud ja lõhkunud olid.

Seekord tehti tööd uut moodi, mille tulemusena peaks võimalikku vandalismi edaspidi raskem teostada olema.

Sama projekti osana korrastati märtsi alguses ekstreemolukordadeks ümber ehitatud nelikveoliste maasturite omanikke koondava Off-Road klubi ja OÜ Helme Teenus töömeeste ning Helme külaseltsi liikmeskonna abiga Helme mõisaparki. Kogu projekti maksumus oli 110 000 krooni.

Alustati Valgamaa partnerluskogule esitatud ja nii nendelt kui PRIA-It LEADER programmist heakskiidu saanud Helme vaatamisväärsuste objektipõhiste infotahvlite valmistamisega. Esimene tahvel avati vallapäeval Helme laululava kompleksis koos maailma esimese kuulsale saksa luuletajale Friedrich Schillerile püstitatud mälestuskivi taasavamisega.

Projekti maksumus koos valla poolse osalusega on 134 tuhat krooni.

Barclay de Tolly mausoleumikompleksi parkla projekti nõustus EAS rahastama piirkondliku konkurentsivõime tugevdamise programmist. Projekti maksumus koos Helme valla 10%-lise omaosalusega oli kokku 750 000 krooni.

Selle projekti teostamiseks võib lugeda viimaste aastate jõupingutused mausoleumikompleksi korrastamise osas kordaläinuks ning kogu objekti korrastatuks ja kaasajastatuks.

Tõsiselt head meelt valmistab asjaolu, et aastal 2009 läksid edukalt veerema valla omandis olevate korterite ostu-müügi tehingud. 2008. aastal alustatud protsess on jõudnud sinnamaale, et tänaseks on valla omandis olevast 170 korterist vahetanud omanikku üle 30.

Alates selle aasta algusest on valla omandisse üle tulnud 97% Helme aleviku objektidest, mis eelnevalt kuulusid Eesti riigile, keda esindas haridus- ja teadusministeerium.

Nagu arvata oli, midagi meeldivat vallale sellega ei kaasnenud: enamuses vaid kohustused ja mured. Nii on aasta algusest nii kõik asula korrashoiu, tänavate hoolduse, vee ja

kanalisatsiooni kui ka soojamajanduse küsimused valla lahendada.

Kuigi valla eelarve on tänavu olnud varasemast tunduvalt tagasihoidlikum, on ometi märkamatu joutud aasta viimasesse kuusse ja kõigele vaatamata pole keegi abivajajatest päris abita jäänud.

Võrdluseks rahastuse osas võib tuua lihtsa näite.

Veel 2008. aastani sai süstemaatilisel vallas korrastatud kruusakattega valla teelõike – 2008. aasta riigipoolne toetus valla oli 1,85 miljonit krooni. Käesoleval aastal oli võimalik väga minimaalsete kulutusega teostada vaid hädavajaliku teehooldust, kuna riigipoolne toetus on 437 000 krooni. Täna tundub, et saime hakkama ka ligi viis korda väiksema summaga.

Ka sotsiaalvaldkonnas ollakse hakkama saadud.

Tõsi on küll see, et mitte iga toetuse taotleja pole enam sel aastal vallaalt positiivset vastust saanud. Samas on 20 Helme valla eakat, kes asuvad oma tervisliku seisundi tõttu hooldekodudes, jätkuvalt rahul neile osutatava teenusega kas Taagepera hooldekodus, Tõrva tervisekeskuses, Hellenurme hooldekeskuses või Taheva sanatooriumis.

Täna oleme juba kõik tänu lõppevale aastale uuendusliku kogemuse võrra rikkamad. See õpetab, kuidas masuga hakkama saada. Kindlasti teeb kogemus meid kõiki ettevaatlikumaks uue aasta ees. On selge, et hoolimata igasugustest headest lubadustest tuleb meil kõigil ikkagi mõnda aega püksirihma koomale tõmmata.

Vaatamata kõigele saame igapäevaelu ja ka kõik koos täna aastalõpu kokkuvõtet tehes öelda, et oleme hakkama saanud.

Usun siiski, et lõppev 2009. aasta oli olenemata meie õlgadele laskunud raskustest kõigile ikkagi mõtteliselt ja hingeliselt vastuvõetav.

Soovin kõigile tugevat ja sügavat usku nii meie peredele kui riigile peagi saabuvatesse parematesse aegadesse.

Usun, et ka sel aastal leiab jõuluvana tee meie kodudeni, tuues seekord kingina kaasa tavalisest enamgi kodusoost ja tähelepanu üksteise suhtes ning jõulurõõmu just pisiasjadest.

Rahulikku jõuluaega ja tegude-rohket algavat 2010. aastat! Kohtume kuuse all!

Parimate jõulusoovidega

Tarmo Tamm
Helme vallavanem

Helme vallavolikogu määrus 19. november 2009 nr 14, Tõrva Helme valla 2009. aasta lisaeelarve

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 pn 1 ning valla- ja linnaeelarve seaduse § 24 ja 25 alusel § 1 Kinnitada Helme valla 2009. a lisaeelarve järgnevalt:

TULUD	
Maksud	-1 200 000,00
Tulumaks	-1 200 000,00
Toetused	184 646,00
Toetusfond (haridus)	-30 976,00
Toimetuleku- ja hooldajatoetus	205 041,00
Riiklik õppelaen	10 581,00
Tulud varadelt	377 626,00
Muud tulud	377 626,00
TULUD KOKKU	-637 728,00

KULUD	
Üldised valitsussektori teenused	-116 336,00
Vallavalitsus	-116 336,00
Majandus	-9000,00
Maakorraldus	-9000,00
Elamu ja kommunaalmajandus	-141 000,00
Elamumajanduse arendamine	-40 000,00
Veevarustus	-50 000,00
Tänavavalgustus	-50 000,00
Kalmistud	-1000,00
Tervishoid	-15 000,00
Üldmeditsiiniteenused	-15 000,00
Vaba aeg, kultuur ja religioon	-88 643,00
Sportitegevus	-39 275,00
Raamatukogud	-12 435,00
Rahvamajad	-31 866,00
Muuseumid	-5067,00
Haridus	-329 704,00
Alg- ja põhikoolid	-249 704,00
Õpilasteveo eriliinid	-80 000,00
Sotsiaalne kaitse	61 955,00
Hooldajatoetus	-130 000,00
Noorte hoolekandeesused	-8540,00
Riiklik toimetulekutoetus	205 041,00
Sotsiaalhoolekande teenus	-4546,00
KULUD KOKKU	-637 728,00

§ 2 Määrus jõustub 20. novembril 2009.

Toivo Põldma
volikogu esimees

Helme vallavolikogu istungil 19. novembril 2009

- Helme valla esindajateks Valgamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekul nimetati Tarmo Tamm ja Toivo Põldma ning nende asendajateks vastavalt Lembit Mäesalu ja Avo Tamm;
- kinnitati volikogu komisjonide koosseisud ja valiti revisjonikomisjoni liikmed;
- vallavalitsuse liikmeteks kinnitati Lembit Mäesalu ja Ülle Taal. Otsustati hüvitise maksimine vallavalitsuse liikmele;
- võeti vastu Soolemäe maaüksuse ja selle lähiümbruse detailplaneering;
- võeti vastu AS Ritsu ja Katlamaja maaüksuste detailplaneering;
- otsustati anda nõusolek Tõntso Agro OÜ-le kinnistute omandamiseks;
- võeti vastu otsus viie vallale kuuluva korteriomandi võõrandamiseks otsustuskorras;
- võeti vastu otsus enampakkumisel võõrandatavate korteriomandite alghinna alandamiseks;
- otsustati täiendavalt võõrandada enampakkumise korras kaks vallale kuuluvat korteriomandit, kinnitati enampakkumise alghinnad, enampakkumise ja ostu-müügilepingu tingimused;
- kinnitati valla 2009. aasta lisaeelarve.

Tiina Õunpuu
vallasekretär

Seoses saabuvate jõuludega annab Helme vallavalitsus teada

Detsembris 2009 eraldatakse kõikidele Helme valla elanikele registreeritud eelkooliealistele lastele ja kuni neljanda klassi õpilastele jõulupakk.

Lasteaias käivad lapsed saavad paki kätte lasteaiast.

Õpilaste pakid jagatakse laiali õppeasutuste kaudu.

Koduste laste pakid saab kätte Helme vallavalitsusest (Tartu t 20, Tõrva).

Helme vallavalitsus maksab detsembris rahalisi toetusi järgmiselt: Puudega lapse vanemale (hooldajale või eestkostjale) toetus iga lapse kohta 500 krooni.

Eestkosteperede laste lepingulistele hooldajatele on toetus 750 krooni iga lapse kohta.

Paljulapselistele peredele, kus kasvab neli last perekonnas, maksatakse toetust arvestusega 250 krooni iga lapse kohta.

Toetuste eraldamiseks on vajalik Helme vallavalitsuse sotsiaaltöötajale esitada arveldusarve number. Puudega lapse toetuse taotlemisel palume esitada kehtiv vastavasisuline tõend.

Viie ja enama lapsega perekonnad saavad kingituse koos toetusega kätte 18. detsembri headtegevusüritusel, mis toimub Valga kultuuri- ja huvialakeskuses algusega kell 18.

Kaunist jõuluaega soovivad Helme vallavalitsuse sotsiaaltöötajad ja ühtlasi on nad nõus täiendavat infot jagama telefonil 766 8455; 766 8458 või 5309 0211.

Mälestusi Tõrva elust ja tööst raamatukogus

1941. aasta suvel, mil Punaarmee oli Eestist välja aetud, sai Tõrva linnapeaks taas Jaan Viks. Ta oli tõrvalaste hulgas tunnustatud mees ning linnapeaks valitud juba 1931. aastal.

Tema ametiaja jooksul korrastati palju Tõrva tänavaid. Nii istutati pärnaallee Turu (Kevade) ja Vabaduspuiestee (Puiestee) tänavate äärde. Aeti sisse kõnniteed ja pandi istepingid linnavalitsuse juures olevasse metsatukka. Ilus oli ka riie-tusruum Õhne jõe ääres praeguse kaarsilla juures.

Visa võitlust peeti veskiomanik Tulsti vanaprouaga, kelle loomalaudad olid lausa linnavalitsuse külje all. Lõpuks lõhuti laudalobudikud siiski ära.

Jaan Viks oli keskmist kasvu rõõmsameelne mees. Ta oli Tõrva gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja. Viksile kuulus ka raamatupood, mida hooldas tema abikaasa. Kauplus asus kõrtsihoones praeguse panga kohal.

1941. aasta sügisel tegi linnapea mu õele Aino Eermale (Jakobson) ettepaneku asuda Tõrva linna raamatukogu juhatajaks. Jaan Viks oli olnud Aino õpetaja, tundis teda hästi ja teadis ta huvi kirjanduse vastu.

Varem asus raamatukogu tule-tõrje majas. Nüüd tuli õel Tallinnast saadetud nimekirjade alusel sorteerida välja niinimetatud punane kirjandus. Sinna kuulusid näiteks

Lenini ja Stalini elulood ning kogutud teosed.

Ülejäänud raamatud toodi linnavalitsuse 2. korrusele praegusesse sekretäriruumi. Seal pandi need kappidesse. Põhiliselt jaotati raamatud kahte ossa: ilukirjandus ja populaarteaduslik kirjandus. Ruumis oli pikk kõrge lett, millele külastajal oli hea toetuda.

Raamatukogu oli avatud kaks korda nädalas: kolmapäeva ja pühapäeva õhtupoolikuti kolm tundi. Palk oli väike, aga sellega tasus õde oma õppemaksu, sest õppis eelviimases klassis.

Käisin alati õega kaasas, oskasin lugeda juba viieaastaselt. Aitasin raamatuid otsida ja neid hiljem kappi tagasi panna. Õde võttis osa ka Pärnu suvekursustest ja Eesti kuulsaima bibliofiili Puksoo soovitusel sooritas ta isegi 1. kategooria eksami.

1943. aasta kevadel lõpetas mu õde Tõrva gümnaasiumi *cum laude*, edasi õppida Tartu Ülikoolis ta ei saanud, sest selleks oli vaja kaks aastat Saksamaal tööteenistuses olla. Seda õde aga ei tahtnud. Nii läks ta Riidaja algkooli õpetajaks.

Mu ema läks härra Viksi juurde: oli vaja ju uut raamatukogu juhatajat. Viks arvas, et see võiks olla Helgi. Olin ju pidevalt Ainot aidanud ja oskasin seda tööd. Nii jäigi.

Olin kevadel lõpetanud Tõrva linna algkooli ja teinud sisseastumiskatsed Tõrva gümnaasiumi. Olin pikka kasvu julge tüdruk, kuigi alles

14 ja pool aastat vana. Ema hakkas minuga algul tööl kaasas käima ja mind aitama.

Oli sõjaaeg. Paljud noored mehed mobiliseeriti saksa sõjaväkke, mõned läksid metsa või varjasid end kodus. Rahvas oli vaeshoitud, linn pimendatud, aknad kaetud, tantsupeod keelatud. Nii töötasin raamatukogus 1943. aasta septembrist 1944. aasta augustini.

Linnapea käis ka vahel mind vaatamas. Viimast korda kohtasin Jaan Viksi 1944. aasta augusti lõpul, kui ta tuli koos kõrge Saksa ohvitseriga meie õuele teatama, et linn jäetakse maha ja meil tuleb linnast lahkuda.

Viks emigreerus 1944. aastal koos vanema pojaga Ameerikasse. Abikaasa aga hilines kohtumisele ja jäi koos noorema pojaga Eestisse. Kohtusin nendega Läänemaal mitmel korral hiljemgi.

Töö raamatukogus meeldis mulle väga. Pärast Tõrva gümnaasiumi lõpetamist asusingi Tartu Ülikooli bibliograafiat õppima. Kahjuks lõpetati ülikoolis peagi bibliograafia, arheoloogia, etnograafia ja kunstiajaloo õpetamine – minust sai tavaliine õpetaja.

Tõrva linna raamatukogu töötajatele soovin suurel juubelil palju õnne ja energiat sellel huvitaval, kuid raskel tööl. Soovin, et teil oleks palju uusi raamatuid ja palju lugejaid, eriti noorte hulgas.

Helgi Teenurm (Eerma)

Linnaraamatukogu tänab

Tõrva linnaraamatukogu on rõõmus, et 100. juubeliaastal on tal lugemishimuline ja arvukas lugejaskond. Neile tahamegi esimesena tänusõnad öelda. Eriti rõõmsad oleme noorte lugejate üle.

Meeldiv koostöö on olnud Tõrva kultuurimaja rahvaga: Pille Ilisson, Külli Alumäe, Maie Kala, Novella Hanson, Maie ja Raivo Lillepool. Raivo jõu ja sõbraliku nõuta oleksime olnud päris hädas.

Suur aitäh Tõrva kunstistuudiole, mida juhivad Gerta Vister ja Carmen Põldsalu. Gerta ja Carmen on alati hoolitsenud selle eest, et raamatukogu lugejad ja külastajad saaksid rõõmu tunda kunstistuudio õpilaste taiekest.

Sageli külastavad raamatukogu samas majas asuva invaiühingu liikmed.

Meie üritusi on toetanud Tõrva gümnaasium. Mõistvat suhtumist oleme leidnud õppealajuhataja Irja Käärikult ja õpetaja Riina Andersonilt. Tore on olnud suhelda ja koostööd teha gümnaasiumi raamatukogu personaliga – Hilma Karu ja Katrin Kannukesega. Alati on olnud

asjalik koostööpartner Helme-Tõrva Elu toimetaja Talvi Must.

Ütleme suur aitäh AS Brick ehitajatele eesotsas Harry Käärikuga. Nemat aitasid meie unistuse ellu viia – saime linnarahvale kena, avara ja kaasaegse raamatukogu, kuigi nüüd võib juba öelda, et raamatukogu on jäänud üsna väikeseks ja tahaks rohkem avarust.

Tänusõnad kuuluvad Tõrva linnavalitsusele, kelle kaasabi raamatukogu renoveerimisel ja sisustuse ostmisel oli suur. Linnavalitsuse personal on andnud raamatukogule alati vajalikku nõu ja toetust.

Raamatukogu raamatupakkide kohaletoomise eest hoolitseb linnavalitsuse bussijuht Rein Laikask. Jätkugu tal jõudu ja jaksu ka edaspidiseks.

Raamatukogu arvutiparki aitas meil mitmeid aastaid korras hoida AS Silver Arvuti eesotsas Aare Holmiga. Aare abi on olnud suur, tema oskas meid suunata paremate valikute poole ja julgustas tegema tehnilisi otsuseid.

Tänada tahame ka annetajaid, kes täiendanud meie kogusid mit-

mete huvitavate ja vajaminevate raamatutega. Nende seas on näiteks Vello Jaska, Sirje Kivila, Reet Ani, Jaan Tangsoo, Hilma Karu, Boris Kull, Peep Kõvask, Aado Kaasik, Hans Salm, Arno Kirt, Ants Kirsipuu, Hanno Valdmann, Rein Tootmaa, Maarjo Essa.

Mitmed väliseestlased, nagu Emil Eerme USAst, Johannes Vihma Kanadast ja Rein Neggo USAst, on annetanud Tõrva raamatukogule eestikeelset kirjandust oma isiklikest raamatukogudest.

Meeldiv koostöö on olnud Silva Schützi ja Tiiu Rebasega lasteraamatukogust. Loodame, et see jätkub.

Valga keskraamatukogu abi ja nõuanded töö paremaks korraldamiseks on olnud igati asjalikud. Sõbralik sõna ja toetus on aidanud palju. Aitäh!

Tänada oleks vaja veel paljusid, aga leheruum kipub kitsaks jääma. Tahame soovida meie raamatukogu sõpradele, lugejatele ja kogu linnarahvale, et tee raamatukokku ei rohtuks kunagi. Oleme teile kõigile alati olemas.

Tõrva linnaraamatukogu

Jõulud ...

*Vaiksed olid kord jõulupühad.
Kõik mõtlesid elust ja rahust.
Nüüd kurjemaks muutume üha,
ei hooli me teiste valust.*

*On ausus kadumas ilmast,
kõik hea hakkab kaduma ära ...
Ei vaadata ausalt silma,
vaid võetakse sõbra vana.
Mõeldakse ainult rahast,
kel rohkem, see rikkam ja uhkem.*

*Kui mõeldaks veel pisutki rahust,
oleks maailm ka parem ja lahkem ...*

Linnaraamatukogu soovib oma lugejatele ja sõpradele kõike kaunist uueks aastaks. Mõnusat jõuluajaga ja tujuküllast aastavahetust!

*Tulgu jõulud lõbusad,
piparkoogid magusad.
Et kõik te soovid täituksid
ja mured rõõmuks muutuksid.
Uus aasta õnne toogu,
vana kauniilt meelde jäägu!*

Tõrva linnavalikogu ja
Tõrva linnavalitsus

Tõrva gümnaasiumi uudiseid

Tõrva gümnaasium annab haridust juba 93. aastat. Selle pika aja jooksul on vahetunud põlvkonnad, muutunud nii õpilaste kui ka õpetajaskond, kuid miski siin maailmas on jääv ja muutumatu: tahe teada saada ja oma teadmisi edasi anda.

Aastatega on kujunenud traditsioonid, mis korduvad ja loovad kindlustunde. Samas tekivad ka uued mõtted ja tegemised. Oleme kogu aeg liikumises kui *perpetuum mobile*.

25. septembril toimus Valga keskraamatukogus traditsiooniline infootsingu võistlus. Seekord esindas Tõrva gümnaasiumi kuus kolmeliikmelist võistkonda. Kõige paremini läks 7.–9. klasside arvestuses meie võistkonnal koosseisus Silver Matvei, Jüri Lääs ja Urmo Kannukene, kes said 3. koha. Samas vanuseastmes said 6. koha Christin Soots, Mare Vahtre ja Rannar Park.

Gümnaasiumiastmes said meie võistkonnad 4., 5., 7. ja 11. koha.

Võistkondadesse kuulusid Madis Hindre, Indrek Kangur, Guido Kuum (4. koht), Marili Ilisson, Sirlu Jaani, Kadri Kuusksalu (5. koht), Karl Kirt, Risto Põldsalu, Marietta Juurikas (7. koht), Kirsika Mägi, Ethel Heidi Sepp ja Elina Kangur (11. koht).

Võistkonnad panid kokku õpetajad Luule Rikkand, Eve Tilk ja Katrin Priilaht.

Küsimusi oli palju ja erinevaid. Pane sinagi, armas lugeja, oma mõtte tööle ja proovi vastata kahele küsimusele: laste kohustuslik koolimineku vanus on riikides erinev, aga kui vanalt lähevad iirimaal lapsed kooli? Kellel on keelatud minna Chalkidike'i poolsaare Athose mäele, kus elavad mungad? Vastused on artikli lõpus.

16. oktoobril toimus Tõrva gümnaasiumis mälumänguvõistlus «Koolikilb 2009», mis viidi läbi juba 5. korda. Küsimused olid keemiast, ajaloo, bioloogiast, geograafiast, kirjandusest ja koolispordist. Need koostas Laine Tangsoo.

Tõrva gümnaasiumist osales seitse neljaliikmelist võistkonda, kokku oli võistkondi 12.

Teise koha said Madis Hindre, Laura-Lisette Tilk, Indrek Kangur ja Guido Kuum. Viieandaks tulid Käitlin Karlson, Kadri Kuusksalu, Dagny Viks ja Seido Kaur. Kuuenda koha said Karl Kirt, Ago Laanejõe, Jaan Vulgala ja Ethel Heidi Sepp. Seitsmendaks jäid Marietta Juurikas, Elina Kangur ja Sille Lääs. 9. koha said Piia Pähklamäe, Mari-Liis Oldja, Martin Appo ja Margo Metsoja.

Kuna põhikoolide arvestuses teisi koole peale meie ei võistelnud, said 1. koha Argo Neumann, Kertu Hernits, Deivi Kivi, Silver Holm ja 2. koha Urmo Kannukene, Klaarika Kaat, Kelly Viks ja Eduard Lotov.

21. novembril toimus Valga gümnaasiumis geograafiaolümpiaadi piirkonnavoort. Praegune haiguste periood pani oma pitseri ja 18 regist-

reeritust osales seekord 15 õpilast.

Oma vanuseklassis sai esikoha Karl Lääts, teise Margo Metsoja, kolmanda Dagny Viks.

5.–7. kohta jagasid Christin Soots, Marian Orav, kuuenda koha sai Ago Laanejõe, 7. koha Sille Lääs ja Taavi Tõnisson, 8.–9. kohta jagas Janne Marita Kabanen, 9. koha said Mare Vahtre ja Urmo Kannukene, 10. koha Romet Piller, 11.–12. kohta jagas Karl Kirt, 12. koha sai Eduard Lotov ja 12.–14. kohta jagas Silver Holm.

Kõik aastad ei ole vennad ja eelmise aasta esimene oli tänavu kaheteistkümnend, aga sellest pole midagi – palju olulisem on see, et huvi geograafia vastu on säilinud ja võib veel öelda, et neid õpilasi, kes osalesid nii eelmisel kui ka sellel aastal, oli tervelt üheksa. Geograafiat õpetab Tõrvas Laine Tangsoo.

26. novembril toimus interaktiivne kodanikupäeva viktoriin, millest võtsid osa ka kolm Tõrva gümnaasiumi võistkonda.

Oma vanuseastmes sai 3. koha võistkond koosseisus Madis Hindre, Indrek Kangur, Guido Kuum ja Juhan Kondike, 4. koha võistkond koosseisus Silver Matvei, Jüri Lääs, Urmo Kannukene, Martin Volt ja 5. koha võistkond koosseisus Marili Ilisson, Sirlu Jaani, Kadri Kuusksalu ja Margo Metsoja.

Kokku osales gümnaasiumiastmes 12 võistkonda ja põhikooliastmes 11 võistkonda. Nii et igati tubli tulemus.

Toredaid üritusi ja ettevõtmisi toimub pidevalt ja nii nagu igal aastal, tähistasime ka seekord õpetajate päeva. 12. klassi õpilased said proovida õpetajaameti rõõmu ja valu.

Meil on käinud esinemas Joel Sebnjo Aafrikast, Hanna-Liina Vösa, Olav Ehala ja Lembit Saarsalu Eestist; oleme käinud öösel orienteerumas ja teinud sporti ning võtnud mõtu mälumängus. Projekt «Tagasi kooli» tõi oma vanasse kooli tundi andma Keit Partsi ja Sigrid Soomlaisi.

On olnud veel väga, väga palju huvitavat. Kahjuks tuleb ajalehes jätta ruumi ka teiste artiklite jaoks ja seepärast ei saa kõigest pikalt kirjutada, kuid üks on kindel: Tõrva gümnaasiumis hingab kogu koolipere ühes rütmis ja te kuulete meist veel.

Nüüd vastused küsimustele, millega teid eespool proovile panin. Iirimaal lähevad lapsed kooli nelja-aastaselt. Chalkidike'i poolsaare Athose mäele, kus elavad mungad, on keelatud minna naisel, emasloomal ja mehel, kellel puudub habe. Huvitav, eks?!

Seekord siis sedasi ja kuna adventiaeg on alanud, soovin teile kõigile rahulikku adventiaega, oskust märgata raskuste kõrval ka ilusat ja head ning julgust öelda kallitele inimestele, kui olulised nad meile on. Kaunist rahu!

Heade soovidega

Irja Käärik

*Hämaras-hämaras talveöös
mööda lumiseid radu
uitab üks mõte,
üks lootus,
üks usk ...
et uus aasta oleks parem,
oleks otsimisterikkam
ja leidmisterõõmsam.*

**RAHULIKKE JÕULUPÜHI JA
HEAD UUT AASTAT!**

Tõrva gümnaasium

TOIMETULEK TÖÖTUNA

Jim Stringhan ja David R. Workmani teose "The Unemployment Survival Guide" põhjal tõlkinud ja koostanud Maie Lüüs

Algus 22. oktoobri lehes

Kui kanname endas töökoha kaotamise pärast endiselt vimma, võime oma vastavatest tunnetest vabaneda ehk nii, et kirjutame üles kõik, mis meid muserdab – võib-olla kirja kujul, mida ära ei saada.

Abi peaks olema ka meenutusest, et meie tööpuudus on vaid ajutine. Lõppude lõpuks võib meil minna veel paremini kui enne ning tegutsemisindu ja kujutlusvõimet ühendades suurendame selle tõenäosust.

Ettevaatust, petturid!

Internetis ja ajalehtedes reklaamitakse vahel ka töökohti, mille saamiseks palutakse saata eelnevalt raha, aga seejärel pole neist enam midagi kuulda – mis viitab pettusele. Seega on soovitatav, et niinimetatud tööpakkujale ei makstaks ette mingit raha. Ehtsad ettevõtted niimoodi ei käitu.

Esineb ka juhuseid, kus palutakse täita ümbrikke või teha mingit käsitööd, lubades tasuda alles pärast töö ära saatmist ja hiljem ... ei kippu ega kõppu ... või siis väidetakse, et tehtud töö kvaliteet jätab soovida, mistõttu ei saa selle eest tasuda. Petturitest tööandjad kasutavad seda taktikat tasuta tööjõu leidmiseks.

III Enda julgustamine Heolu suhteline mõiste

Rahaliste ressursside tuntav vähenemine annab endast kindlasti valusalt tunda, sest väiksemate kulutustega elamine nõuab kohanemist. Ent ehk lohutab meid meie olukorras teadmine, et elame palju paremini kui suurem osa inimesi mujal maailmas.

- Paljud Kolmanda Maailma elanikud kannatavad alatoitumise all, mille tagajärjel sureb iga päev tuhandeid lapsi.

- Miljonid inimesed elavad ülerahvastatud tingimustes elektri ja voolava veeta.

- Ainult väga väikesel osal kogu maailma elanikkonnast on võimalik oma toitu külmutada.

- Vaid väike protsent maailma rahvastikust saab süüa mitmekesist toitu.

- Peaaegu kõik inimesed, keda peetakse Ameerika Ühendriikides ja Euroopa rikkastes lääneriikides vaesteks, saavad kasutada külmkappi, pliiti, vesiklosetti, vannituba, telefoni, transporti ja paljusid teisi asju, mis on mujal maailmas suur luksus.

Töötuse periood kui uute asjade algus

Tunneme ennast paremini, kui ei pea oma töökoha kaotust ainult millegi lõpuks, vaid ka uueks alguseks. Suurele osale inimestest ei meeldi muutused, sest kardetakse kaotada kontrolli oma elu üle. Ent see võib olla siiski hea võimalus millegi uue kavandamiseks, sest meil on nüüd aega, et planeerida oma tulevikku parimal võimalikul viisil.

Meie olukorras oleks abi ehk ka sellest, kui lepiksime kokku kohtumise endise tööandjaga ja arutaksime temaga läbi meie tugevad ja nõrgad küljed, et saada rohkem aimu sellest, millist tööd võiksime edaspidi taotleda, et oma oskusi ja teadmisi kõige tõhusamalt rakendada.

Need, keda on pärast firma probleemidesse sattumist koondatud või sundpühkusele saadetud, võiksid uurida oma endistelt ülemustelt, kas nad ei tea teisi sarnaseid ettevõtteid, kus praegu töötajaid otsitakse. Kui nad tunnevad sealt mõnda juhti ja peavad meid headeks töötajateks, saavad nad meie heaks ju sõnakese kosta.

Lisaks võiksime uurida oma kunagiselt tööandjalt, kas nad kasutavad sobivate kandidaatide leidmiseks mõne töövahenduse teenuseid. Siis saaksime ka ennast sellistes kohtades sobiva töö leidmiseks registreerida.

Töötuna saame võimaluse tutvuda ka teiste ametikohtadega, mis võiksid meile sobida. Seetõttu peaksime arvestama ka oma teisi oskusi ja kirjutama võib-olla alternatiivse CV, mis keskenduks teistele meile sobivatele töövaldkondadele.

Küsimused, mida võiks endale esitada, et saada selgemat ettekujutust meile sobivast ja huvipakkuvast töökohast

1. Millist töökeskkonda eelistame? Rahvarohkemat, kärarikkamat, pingestatamat või rahulikumat, vaikemat ja vabamat?

2. Kas meile meeldib töötada meeskonnas – koos teiste inimestega või omaette, üksik?

3. Kas eelistame tööd, mis seotud arvutamisega, aruannete kirjutamisega või käelist tegevust?

4. Kas meile sobib rohkem välitöö ja komanderingud või töö siseruumides, kontoris?

5. Kas eelistame vastutusrikast töökohta või jääksime pigem «kulisside taha»?

6. Kas meile meeldib rohkem intiimne või ametlik õhkkond tööl?

7. Kas on tähtis, kui kaua aega kulub meil tööle jõudmiseks? Kas oleksime rahul väiksema palgaga, kui töökoht oleks ligemal? Kuidas saaksime oma tööleminekut nauditavamaks muuta? Kas oleme valmis paremale töökohale lähemale kolima?

8. Kas võiksime elada ka kusagil mujal ja seal tööd otsida?

Oleme tänulikud selle eest, mis meil on

Lihtsam on keskenduda sellele, mis on meie elus valesi ja mis meil puudub kui võtta vaevaks ja mõelda sellele, mida omame ja mis meil on hästi. Kui meenutame kõike seda, mille eest tänulik olla, muutub ka meie meelolu paremaks.

Ehkki meil on raske tunnistada, et sel perioodil meie elus ka midagi hästi on, sügaval sisimas me seda siiski teadvustame. Võib-olla peaksime vaimusilmas meelde tuletama või kirjalikult üles märkima kõik, mis meile elus rõõmu pakub ja selle alusel oma elu ümber hindama.

Mõned näited:

- Naudin hommikukohvi.
- Tunnen rõõmu päeva algusest, kui lasen kardinaid eest tõmmates päikest tuppa.

- Mulle meeldib rännata reisirakenduste ja seiklusjuttude maailmas, kui selleks vähegi mahti leian.

- Põnev on vestelda internetifoorumites.
- Armastan kokata – eriti uusi retsepte välja mõelda.
- Jumaldan võitlusi toite! Nüüd, kus ma tööl ei käi, ei jõua neid alati valmistada, aga mõnikord ikka.

- Naudin naabrite seltsi.
- Mulle meeldib hullupööra ujuda.
- Värskes õhus jalutamine teeb mul tuju alati rõõmsaks.

Järgneb

Tõrva erivajadustega laste tugikeskuse tegevust toetab Tartu Rotary klubi

Tartu Rotary klubi liikmed on juba ligemale kuus aastat Tõrva piirkonna erivajadustega laste tugikeskuse Sinilill tegevust toetanud.

«Praegusel raskel ajal on Tõrvas Araku 2 olev MTÜ Erivajadustega Laste Tugikeskus Sinilill Tõrva piirkonnas üks suuremaid töö- ja tegevuse andjaid,» ütles keskuse juhataja Kaja Ispert.

Tema väitel osaleb Sinilille tegevuses viiskümmend kaks inimest, kellest on palgatöölisi seitsmeteist. Peale selle saavad tugikeskuses tööd veel viit erialaoskust andvad õpetajad.

Majas viiakse läbi Euroopa sotsiaalfondi kaasfinantseeritud projekti «Puuetega inimeste tööturule sisenemine ja töötamise toetamine läbi kaitstud ja toetatud töö võimaldamise».

«Erivajadustega laste tugikeskuses õpetatakse selle projekti käigus puudega inimestele õblemist, arvutitundmist, keraamikat, portselanimaali ning telgedel kudumist,» selgitas Ispert.

Tema sõnul on mainitud projekti abil olnud võimalik remontida, kohendada ning sisustada õppe- ja tööruume vastavalt puuetega inimeste vajadustele. Siiski ei tulda kõikide majas olevate töödega toime ning just rahalises mõttes. Sest teha on väga ja väga palju. Kõige kiiremas korras vajaksid uuendamist korstnate pitsid. Kaja Isperiti sõnul poleks nad käesoleva kütteperioodi lõpuni vastu pidanud.

«Oktoobri lõpus käisid Tõrva erivajadustega laste tugikeskuse Sinilill majas Tartu Rotary klubi liikmed ning arutasid võimalusi toetada kõnesolevate korstnapitside uuendamist,» ütles Sinilille juhataja.

Arutelu lõppes sellega, et 7. novembril olid meistrid Tarmo Bürkland ja Aldo Mölder kohal ning korstnaostte uuendamine võis alata. Märkimisväärne on seegi, et noored ladujad tulid isegi isadepäeval välja ning jätkasid tööd.

Tarmo Bürkland laob Tõrvas Araku 2 oleva puulatvadest kõrgema maja katusel uut korstnapitsi.

Vello Jaska

Kuid Tartu Rotary klubi toetus Sinilillele sellega veel ei piirdu. Klubi tasub AS-le Tõrva Elekter tugikeskuse majja tööstusvoolu paigaldamise kulud ning ostab ka tööstusliku õmblusmasina.

«See on Tartu Rotary klubilt

Tõrva piirkonna erivajadustega laste tugikeskuses Sinilill tegutsevatele puudega inimestele ikka väga suur ja tänuväärne jõuluringitus,» ei varjanud tugikeskuse juhataja Kaja Ispert oma rõõmu.

Vello Jaska

Mis on toimetulekutoetus ja kellel õigus seda taotleda?

Kui uue töö leidmine võtab soovitud unduvalt kauem aega ja pere sissetulekust enam toimetulekuks ei jätku, on võimalik kohalikul omavalitsuselt toimetulekutoetust taotleda. Toetus tagab minimaalse sissetuleku ja katab esmavajalikud tarbimiskulud, nagu toit, riietus ning muud esmatarbekaubad ja -teenused.

Toimetulekutoetus on riigi abi puuduse kannatajatele, mida maksab kohalik omavalitsus. Toimetulekupiiri suuruse kehtestab Riigikogu riigieelarves üksi elavale inimesele või perekonna esimese liikme kohta. Pere teise ja iga järgneva liikme toimetulekupiir on 80% esimese liikme toimetulekupiiri suurusest.

Toimetulekupiiri määr on 2009. aastal 1000 krooni kuus üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele ning 800 krooni pere teisele ja igale järgnevale liikmele. Seega on üheliikmelise perekonna toimetulekupiir 1000, kaheliikmelisel perel 1800, kolmeliikmelisel 2600, neljaliikmelisel 3400 krooni kuus.

Toimetulekutoetust on õigus saada üksi elaval isikul või perekonnalt, kelle kuu netosissetulek pärast eluruumi alaliste kulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri.

Toetuse arvestamisel võetakse aluseks üksi elava isiku või perekonna kõigi liikmete eelmise kuu

netosissetulek, jooksvad kuul tasumisele kuuluvad eluruumi alalised kulud ning kehtestatud toimetulekupiir.

Eluruumi alalised kulud, näiteks olmejäätmete veotasu, tarbitud vee ja kanalisatsiooniteenuse, soojus- ja elektrienergia, küttematerjali ja muu taloise maksumus, võetakse arvesse ainult kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud piirmäärade ulatuses. Määrad võivad olla igas vallas ja linnas erinevad.

Toimetulekutoetuse taotlejal tuleb esitada jooksva kuu eest toimetulekutoetuse saamiseks avaldus hiljemalt 20. kuupäevaks valla- või linnavalitsusele, kelle halduspiirkonnas ta alaliselt või püsivalt elab.

Avaldusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad:

- 1) eluruumi kasutamise õigust, näiteks üürileping, ostu-müügileping, kinkleping – esitatakse esmapöördumisel;

- 2) üksi elava isiku või perekonnaliikmete eelmisel kuul saadud sissetulekuid ning sellest maha arvatud tulumaksu ja makstud elatise suurust.

Kui mõne sissetuleku liiki ei ole võimalik dokumentaalselt tõestada, kinnitab toimetulekutoetuse taotleja selle suurust oma allkirjaga.

Sissetuleku hulka ei arvata: ühekordseid toetusi, mida makstud riigi- või kohaliku omavalitsuse

elarvest; puuetega inimeste sotsiaaltoetusi, välja arvatud puudega vanema toetus ja hooldajatoetus; riigi tagatisel antud õppelaenu; tööturukoolituses osalemise korral makstavat stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust ning tööpraktikas osalemise korral makstavat sõidu- ja majutustoetust;

- 3) töötu staatust – töötukassast individuaalse töötusimiskava 1. osa 2. leht;

- 4) õppimist kutse- või kõrgkoolis – koolitõend;

- 5) jooksvad kuul tasumisele kuuluvad eluruumi alalised kulud. Valla- või linnavalitsus võib määrata ja maksta ka lisasotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse elarvest. Kõik omavalitsused on kehtestanud täiendavate sotsiaaltoetuste liigid, maksmise korra ja suuruse, mistõttu need valdade ja linnade lõikes erinevad.

Kui märkad abivajajat, julgusta teda pöörduma abi ja nõu saamiseks oma valla või linna sotsiaaltöötaja poole. Hädasolijast, olgu see siis täiskasvanud või laps, anna teada valla või linna sotsiaaltöötajale.

Täpsemat infot toetuste taotlemise korra ja tingimuste kohta küsi oma elukohajärgse kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajalt.

Ülla Visnapuu
Valga maavalitsuse
sotsiaal- ja tervishoiuosakonna
juhataja

Vaimuvalgus teeb sügisõhtud helgemaks

Meie laiuskraadile siin Euroopa serval on taas saanud pikade ja pimedate öhtute aeg. Aeg, mil tavalisest rohkem mõtiskletakse enese ja lähedaste eluolu üle, mil jõuab juttu ajada, lugeda ja televiisorit vaadata.

Elame, teadagi, infoajastul ja vahel tundub, et see ähvardab meid enda alla mätta. Kuidas sealt siis enese jaoks olulist üles leida?

Teame, et kõigi jaoks on oluline meie eneste ja lähedaste hea käekäik, et homme oleks parem, et saaks õppida ja areneda. Juba kolmandat korda ilmuv ajakiri Õpitrepp aitab täiskasvanute õppimise teemasid valgustada ja jagada teavet kõige kohta, mis Eesti täiskasvanuhariduses toimub.

Ajakirja viimase, 15. novembril ilmunud numbriga kaanelt vaatab vastu telekraanidelt tuttav nägu, Hannes Hermaküla – mees, kes ühtviisi hea telesaate juht ja leivaküpsetaja.

«Hannes läks Eestist siis, kui nõukogude võimu lõpp hakkas tasapisi paistma. Loobus ametlikult NSV Liidu kodakondsusest ja pööras minema. Algul Itaaliasse, seal vahetas oma Iisraeli viisa, mida Liidus anti ka «eriti tülikatele elementidele» Ühendriikide viisa vastu ning pööras koos seltskonnaga kõigi võimaluste maale,» kirjutab ajakirja toimetaja Agne Narusk.

Praegu, septembrist alates, juhib sama mees laupäeva öhtuti Ave Marleeniga kahasse rahvusringhäälingus täiskasvanute õppimisest ja õpetamisest kõnelevat telesaadet «Tagatargemad».

Ekraanil on palju tavalisi Eesti inimesi, kelle muudab eriliseks see, et nad on otsustanud raskuste ja

tihti ka vanuse kiuste millegi uue õppimisega alustada. Vaadata tasub ka ainult saatejuhtide pärast!

Küsi Õpitreppi oma kodukoha raamatukogust ja saad põneva loo Hannelses lõpuni lugeda.

Ajakiri annab infot ka hetkel olulistel teemadel.

Kõneldakse koolituskaardist, haridus- ja teadusministeeriumi rakendatavast pooleli jäänud õpingute jätkamise programmist, täiskasvanud õppija nädalal tunnustatud õppijatest Aili Vālbist Luutsnikult ja Ella Põderist Kanepist, Euroopa keelemapist, täiskasvanute gümnaasiumitest kui õppijasõbralikust keskkonnast ja paljust muust.

Õpitreppi saab lugeda ja kommenteerida ka internetis aadressil: www.andras.ee/opitrepp ning pdf-failina alla laadida. Oodatud on ka kirjad toimetajale teemadest, mida järgmises Õpitrepis kajastada võiks. Loe, saa targemaks ja sügisõhtud muutuvad valgemaks!

Ajakiri Õpitrepp ning telesaade «Tagatargemad» valmivad Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras ning haridus- ja teadusministeeriumi koostöös Euroopa sotsiaalfondi programmi «Täiskasvanuhariduse populariseerimine» käigus.

Ajakirja koostab Eesti Päevalehe teema- ja erilehete osakond.

Tasuta koolituste kohta saad infot:

- kutsekoolid: www.hm.ee/tasutakursused, tel 735 0242

- vabahariduslikud koolituskeskused: www.vabaharidus.ee, tel 677 6299

Külliki Steinberg

Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras projektjuht

Mälestushetk

Erakogu

Ala Külaselts tähistas hingedepäeva

November on hingedeae, mil põletatakse lahkunute mälestuseks küünlaid. See ilus komme on traditsiooniks saanud ka Ala Külaseltsis.

Nii kogunetakse juba mitmeid aastaid järjest koolimajja. Seal süüdatakse lahkunute mälestuseks küünal, kaetakse laud ja meenutatakse esivanemaid. Kõneldakse antud päeva kombestikust ning siirdutakse kalmistule, et süüdata küünlad ka nende lahkunute mälestuseks, kelle kalmudel ei ole enam käimas järeltulijaid.

Eestlaste rahvakalendri järgi jääb hingedepäev hingedeaja sisse. Viimaseks arvatakse sügisperioodi, mil austati ja oodati koju surnud esivanemate hingi.

Hingedeaeaga, mil põletatakse rohkelt küünlaid, on viimastel sajanditel tähistatud peamiselt hingedepäevast kuni esimese advendini. Hingedeae ja -päeva peetakse Eestis rohkem rahvakalendri tähtpäevaks,

ent sarnaselt paljudele rahvakalendri pühadele on ka sellel kindel kristlik taust.

Hingedepäeva (*Festum omnium fidelium defunctorum*) hakati pühitsema Prantsusmaal Cluny kloostri abti Odilo eestvõttel 998. aastal. Teatud mõttes kuulub päev kokku 1. novembril pühitsetava pühakutepäevaga, mida hakati pidama 9. sajandil.

Hingedepäev moodustab oma-moodi «protesti» pühakutepäeva suhtes, lähtudes soovist ühel kindlal päeval meenutada, mälestada ja palvetada ka nende surnute eest, kes ei ole pühakuks kuulutatud.

Katoliiklikus kirikukalendris kehtestati 1006. aastal 2. november surnute mälestuspäevana – hingedepäevana. Sel päeval on tavaks süüdata koduakendel ja kalmistul sugulaste haudadel küünlad lahkunute mälestuseks.

Ants Piirsalu

Helme koguduse õpetaja Arvo Lasting oma kodukihelkonna 680. aastapäevale pühendatud jumalateenistust läbi viimas.

Helme kogudus tähistas kaht märkimisväärset tähtpäeva

Laupäeval, 28. novembril toimus Helme kirikus mulgikeelne jumalateenistus, mis oli pühendatud Helme kihelkonna ja ühtlasi ka Helme koguduse 680. aastapäevale.

Jumalateenistuse viis läbi Helme koguduse õpetaja Arvo Lasting. Muusikaliselt ilmetasid teenistust Tõrva muusikakooli direktor Thea Leitmaa orelil ning rahvamuusikaansambli Jauram viuldaja Katrin Kannukene. Jutluse teksti aitas Mulgi murdesse seada Elmar Orav.

2009. aasta on olnud kogudusele töörohke. Helme kirikusse toodi sisse veevärk, õue rajati korralik parkla, pool hoonet sai uue elektrisüsteemi. Aga teha on veel loomulikult palju.

Kui Artur Lemba «Sarabandi» meloodia oli küünlatuledest säravas kirikus vaibunud, astus päevakohaseks jutluseks rahvahulga ette õpetaja Arvo Lasting.

«Issand, me tänäme Sinu oma kirikude iist, oma pühakodade iist, kos me saami tulla Sinu altari ette oma enge kosuteme. Oia me Elme kihelkonda. Önniste ja varja kogu Eestimaad ja rahvast. Armas Jummal, Sinu kaudu me mõtleme neile elmelastele ja eestlastele, kes om meist väege kaugele pidänu mine-me,» ütles pastor.

Nende sõnade järel löi muusikute Leitmaa ning Kannukese esituses kõlama Heino Elleri «Mõtisklus». Ju rahval oli ka, mida kuulata, mille üle mõelda.

Kui meieisapalve loetud ning armulauast osa saadud, hakkas kirikulistenit kostma Eugen Kapi sügavasisuline «Kodumaine viis». See meloodia oli nii haarav, et pani kindlasti kõikide kohalolijate hingekeeled helisema.

Eesti alad jõudsid maailmakaardile ja ühtlasi Euroopa kultuuriipiirkonda 13. sajandi algul, kui ristisõjad olid Läänemere paganlikul idakaldal maabunud. Vaatamata ägedale vastupanule õnnestus sisetungijatel Eesti ala allutada ja rahvas ristida.

Sellest ajast jäidki peamiselt saksa päritolu sisserändajad pikaks ajaks Eestimaal valitsema. Praeguse Eesti ja Läti alad läksid aga käibele Liivimaa, hiljem ka Vana-Liivimaa nime all.

Algsed Mulgimaa kihelkonnad olid Helme, Karksi, Halliste, Paistu ja Tarvastu. Kuid kunagise Suur-Mulgimaa valdustesse kuulus ka Viljandi linn koos ümberkaudsete aladega.

Helme kihelkonna 680. aastapäevale pühendatud jumalateenistusele oli tulnud rahvast lähemalt ja kaugemalt.

2 x Vello Jaska

Ajaloolisesse Helme kihelkonda aga kuulusid praeguse Tõrva linna, Hummuli, Helme ja Põdrala valla ning teataval määral isegi kaugemad alad. Elanikke on hetkel Helme kihelkonna territooriumil umbes seitse ja pool tuhat.

Läti Henrik märgib oma kroonikas Helmet esmakordselt 1210. aastal. Seoses leedulaste sõjakäikudega nimetatud aladele on kirjalikes allikates Helme kihelkonda esmakordselt mainitud 1329. aastal.

Vanim ehitis siinkandis on Helme Maarja kirik. Tema ehitamise aeg jääb ilmselt 13. sajandisse. Ajakeeristes on seda kirikut mitu korda purustatud ja uuesti üles ehitatud. Viimati sai Helme kirik täistabamuse 1944. aasta sügisel toimunud lahingutes. Sellest ajast ta seal kirikumõisa iidsete puude all varemetes seisabki.

Kuna selle kiriku taastamiseks jõudu pole, on Helme kogudusel soov varemed konserveerida ning vabaõhukirikuna kasutusse võtta.

Kuid Helme piirkonnas on läbi aegade olnud teisigi kirikuid ja pühakodasid, millest enamik nüüdisajalgi kasutuses.

Maarja kirikust poole kilomeetri kaugusel lõuna suunas asus Issanda Ihu kabel. Tema ehitamise aeg pole täpselt teada. Kui peakirik varemetes oli, käisid Helme kihelkonna elanikud seal jumalat palumas. Kabeli löi välg 1744. aastal põlema.

Praegune Helme kirik asub endise vennastekoguduse palvemajas.

See hoone sai katuse alla 1847. aastal. Majas asub praegu ka Helme koguduse kantselei.

Pilkupüüdev on ka Helme kalmistu peavärava juures seisev Helme koguduse kabel. Hoone on ehitatud 1916. aastal.

28. detsembril 1905. aastal pühitseti sisse Tõrva apostliku õigeusu ristise sündimise kirik, mis on tänapäeval tuntud Tõrva kirik-kammersaalina. Arhitektuuriliselt nägus hoones toimuvad jumalateenistused, talitused, kontserdid, kunstinäitused, kohtumised.

Kõrgel mäekünkal püüab 1674. aastast möödujate pilke Taagepera Jaani kirik. Esialgselt oli see planeeritud Helme koguduse abikirikuna. Taagepera kogudus loodi 1928. aastal.

Riidaja mõisa pargis asub arhitektuuriliselt kaunis Gerdruta kirik-kabel. Riidaja mõisaproua Gerdruta von Stryk laskis selle püstitada oma varalahkunud tütrele Louise Hedvigile. Vene okupatsiooni ajal jäeti kabel hooletusse. Von Strykide pere ja Põdrala vallavalitsus taastasid selle 2001. aastal.

Helme kihelkonna 680. aastapäevale pühendatud Mulgi murdekeelsele jumalateenistusele saanud külalised ning ümberkaudsete omavalitsuste esindajad soovisid Helme kihelkonnale ja kogudusele õnne ning edu ja avaldasid veendumust, et selles piirkonnas välja kujunenud traditsioonid, kodukeel ja kultuur püsivad üle aegade.

Vello Jaska

Jõulueelsed tegemised Ritsu lasteaed-alkkoolis

Aasta 2009 seab ennast lõpusirgele. Seljataha jääb majanduslikult raske aasta oma eelarvekärbete ja haigushoogudega. Praeguseks on tõbised terveks saanud, et päkapikke oodates jõuludele vastu minna.

Ritsu lasteaed-alkkoolis saab rõõmu tunda laste särasilmadest ja tehitud tööst.

Nii olidki möödunud november ja käesolev detsember üritusterohked.

4. novembril kogunesid lapsed ja nende vanemad perepäevale, et koos lustida.

20. novembril külastas meie lasteaed-alkkooli lasteteater etendusega «Oi-oi Rafi». Tänapäevane näidend rääkis tervisest ja selle hoidmisest.

24. novembril oli lasteaed eluvust täis, sest kõik olid rietatud kadritrall, kus rõõmsameelsed kadrid tantsisid ja mängisid üheskoos.

30. novembril süüdati jõuluehtes koolis ja lasteaias esimene adventi-küünal.

Kuna lumi ei taha ega taha tulla, siis esimese ja neljanda klassi lapsed lugesid lumeloitsuks luuletusi. Külas oli Helme koguduse õpetaja Arvo Lasting, kes jutustas lastele jõuluootusest ja küünlavalgusest.

7. detsembri adventihommiku viis läbi 2. klass, 14. detsembril tegi seda 3. klass. Neljas adventihommik toimub koos.

16. detsembril sõidame Tartusse, kus külastame Jaani kirikut. Seal saame kirikutornist Tartu linna vaadata, oreelit kuulata ja Elke Unt räägib loo kirikurott Lutteriusest. Seejärel läheme teatrisse vaatama etendust «Detektiiv Lotte».

22. detsembril kell 17 toimub jõulupidu teemal «Vana tornikell».

Tänu oma maja töötajatele on Ritsu lasteaed-alkkoolis juba tõeline jõulumeeleolu.

Lasteaias on päkapikunurk, kus 25 päkapikku meie toimetamisi jälgib.

Koolilapsed aga kirjutasid luuletusi päkapikkudest. Olgu allpool toodud neist mõned:

Sulen silmad ja näen unes seisan sahisavas lumes eemal väikeses metsatukas, kingipakid seal on kuhjas. Potsti istusin ma maha, vaatan järsku selja taha – päkapikke terve rodu sammud seavad minu kodu.

Brenda Pinka, 2. klass

Päkapikk on veider mees, oma töö ta öösel teeb. Keegi pole teda näinud, salaja ta ära käinud.

Grete Lisette Gulbis, 1. klass

Päkapikk on pisike, tal taskus väike lambike. Akna taga piilub lapsi, et saaks panna sussi soksi. Niitud on lastel rõõmus meel, sest šokolaadne on keel.

Aivo Türkson, 3. klass

Tahan tänada koostööpartnereid, lapsi ja nende vanemaid, oma maja töötajaid meeldiva koostöö eest ning soovida neile:

«Helget küünlasära kuusele ja jõulurõõmu perele. Mured, vaevad jäägu maha vana-aasta selja taha. Olgu uue aasta eel rahulik ja kindel meel!»

Ülle Taal
Ritsu lasteaed-alkkooli juhataja

Head inimesed – väikesed, suured, noored, elukogenud!

Kestab adventiaeg, veel on süüdata neljas küünal aknal või kuusel.

On jõulude ootamise aeg. Meie kõik, nii suured kui väikesed, valmistame aasta suurimateks pühadeks – jõulupühadeks.

See aeg ei jäta vist kedagi külmaks, sest see on teistele rõõmu valmistamise, kingituste saamise, jõululaua kaunistamise ja jõuluvana ootamise aeg.

Jõuluaeg on ilusate uskumuste aeg. Hoiame ja kanname siis meegi endas headust ja ingliisku. Saabuvad jõulupühad annavad aega seda headust jagada oma lähedastele, jagada armastust ja rõõmu kõigile.

Päkapikkude piilutöö ja hommi-kuks sussi sisse sokutatud üllatused, lapse tunnistus tublide õpitulemustega, tervituskaardid ja kingitused, aga ka lähedaste kalmul süüdatud küünal ja veel väga paljud asjad on need, mis armastuse ja rõõmu selle vajaja südamesse kannavad.

On aeg, kus saame keskenduda nii järelemõtlemisele kui kokkuvõtete tegemisele.

Linnavolikogu ja linnavalitsus püüavad arvestada iga inimesega linnas. Meie peame tegema kõik selleks, et inimestele meeldiks elada just Tõrva linnas.

Vaadates tagasi aastale 2009, võib öelda, et see oli tegude- ja sündmusterohke.

Teoksil on vee- ja kanalisatsioonitorustiku väljaehitamine projekti «Valga maakonna vee- ja majandusprojekt – Tõrva linn» käigus. Rekonstrueeriti lasteaed Mõmmik, soojustati ning välisviimistleti lasteaed Tõrvalill, valgustatud on Sõpruse park ja Vanamõisa järve ümbrus.

Loodusfestival «Las jääda ükski mets» ja juurtesari «Tuntud inimesi Helme kihelkonnast» on meie väikelinna imago osa. Laulustuudio neidudekoor osales telestuudios laululahingus ja väljus sealt võitjana, vallutades eestimaalaste südameid. Võidud toodi koju ka konkurssilt CTähtede laul».

Käidi laulu- ja tantsupidudel, toimusid kohalikud valimised. Oma 101. sünniaastapäeva tähistas Alvine Ehala ja 100. sünnipäeva Laine Sumberg.

Toimus esimene Mulgi murdekeelne jumalateenistus Helme kihelkonna 680. aastapäeva puhul, 100. aastapäeva tähistas ka linna- raamatukogu.

Loetletud sai vaid väike osa sellest, mis jäänud aastasse 2009.

Täna teguderohke aasta eest linnarahvast, ettevõtjaid ja linna- asutuste juhte ning ametnikke, kõigil elualadel töötajaid, taidluses osalejaid, stuudiote ja ringide juhte. Samuti koostööpartnereid väljast- poolt linnas.

Vähem kui kuu on jäänud aastat 2009 ja peagi võime tervitada uut, 2010. aastat. Milliseks see kujuneb? Raske ennustada. Lootma peab, et uus aasta oleks parem kogu riigi majandusele ja aitaks kaasa ka meie linnarahva elujärje paranemisele.

On jäänud veel mõned nädalad, kui meie põhjamaine päev lüheneb. Peagi võtab päikesevalgus võimust pimeduse üle, sillutades teed järjekordsele kevadele.

Soovin, et meis kõigis oleks uuel aastal rohkem headust ja hoolivust üksteise ning kõige vastu, mis majanduskriisist kergemini üle saada aitab.

Ilusat adventiaega! Rahulikke ja valgeid jõule! Rõõmurohket uut aastat!

Kalle Vister
Tõrva linnavolikogu esimees

KROONIKA

SIIM AUSMEES

Sündinud 8. aprillil 1983. aastal Ida-Virumaal, üles kasvanud Taagepera külas ja Tõrva linnas, kus lõpetas 2001. aastal Tõrva gümnaasiumi.

2005. aastal lõpetas Tartu Ülikooli politoloogia ja avaliku halduse eriala.

Alates 2006. aastast töötab sihtasutuses Tartu Ärinõuandla, mis kuulub maakondlike arenduskeskuste võrgustikku. Oli Tõrva linnavolikogu liige aastatel 2003–2009.

Alates 3. novembrist Tõrva linnavalitsuse liige.

Vallaline

KALLE VISTER

Sündinud 14. juunil 1962. aastal Tõrva linnas.

Lõpetanud Ala 8klassilise kooli, Nuia keskkooli, 1984. aastal Tallinna Pedagoogilise Instituudi üldtehniliste distsipliinide ja tööõpetuse õpetaja erialal ning 2001. aastal Tallinna Pedagoogikaülikooli koolijuhi erialal.

Töötanud Ala 8klassilises koolis õpetaja ja direktorina. 1999. aastast alates August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi (Karksi-Nuia gümnaasiumi) direktor.

Alates 29. oktoobrist Tõrva linnavolikogu esimees.

Abielus, nelja poja isa.

RANDO ALLLENDER

Sündinud 21. juulil 1984. aastal Viljandis.

2003. a kevadel lõpetas Tõrva gümnaasiumi ning sama aasta sügisel astus Eesti Põllumajandusülikooli (Eesti Maaülikool) veemajanduse erialale. Antud hetkeks on õpingud jõudnud lõpusirgele, tegeleb inseneriõppe diplomitööga.

Töötanud ja tegelenud OÜ Tinter-Projektis veevarustuse ja kanalisatsiooni ning teede projekteerimisega, ehitusfirmas OÜ Popidor projektijuhina ja OÜ Virkset koosseisus projektijuhina.

Alates 1. detsembrist Tõrva linnahoolduse asutuse juhataja.

Vabaabielus, peres kasvab viieaastane tütar.

MAIDO RUUSMANN

Sündinud 27. juunil 1983. aastal Valgas.

Õppinud Tõrva gümnaasiumis ja Tartu Ülikoolis õigusteadust. Töötanud ehitusettevõttes juristina ning osalenud ettevõtluses kinnisvara alal.

Alates 3. novembrist Tõrva abilinnapea linnaarenduse, spordi-, kultuuri-, haridus- ja sotsiaalküsimustes.

Abielus, peres kasvab poeg.

Tõrva kultuurimaja kuulutas novembris välja piparkoogimajade meisterdamise konkursi, oodates osalejaid nii lasteaiarühmadest, kooliklassidest, kodudest kui ka ettevõtetest ja organisatsioonidest.

Konkursile saabus 12 meistriteost, enamust neist Valgamaa kutseõppekeskuse Helme osakonna õpilaste tööd.

Värvilised ja detailirohked piparkoogimajad olid kõigile imetlemiseks 29. novembril Kevade kaubanduskeskuses. Näituse külastajad said valida oma lemmiku, milleks osutus kahekorruseline ehitus, verandaga ümbritsetud ja kauni lumega kaetud «Kõige suurema sõbra maja». Töö autor oli Kristiina Niilits.

Konkursitöid hindas ja kommenteeris viieliikmeline žürii koosseisus Laidi Laas, Merike Soomets, Novella Hanson, Valev Elebrand ja Ilmar Kõverik.

Nagu konkurssidel ikka, on parima töö valimine väga keeruline.

Värvikirevate piparkoogimajade hulgast jäi kõige rohkem silma tõeline unistuste maja, mida paljude inimeste hing ka omale koduks ihkaks ja selleks oli ka žürii meelest «Kõige suurema sõbra maja». Nii pälviski see konkursi peapreemia, milleks oli Kalevi Kommipoe kinkekaart koguväärtusega 500 krooni.

Eripreemiad jagati välja kaks: konstruktsiooni eripreemia pandi välja majale, kus oli vaeva nähtud sellega, et maja tuleks välja võimalikult sarnane jõuluvana pärisokule: palgist ehitatud, katusekivid südamekujulised. See piparkoogimaja kandiski nimetust «Jõuluvana pärisokodu», autor oli Eve Toompalu.

Teise eripreemia pälvis lihtsus: talumaja, loomad, suur saan ja silt «kuri põder». Selle taiese autor oli Sirle Vettik.

Korraldajatena tahame tänada kõiki osalejaid, näituse külastajaid, žüriiliikmeid ning toetajaid,

kes pani välja auhinna – Delibalt Production OÜ.

Kutsume üles järgmisel aastal aktiivselt samasugusest konkursist osa võtma. Tulge julgelt välja oma toredate ideede ning vahvate meistriteostega. Loodame, et aasta pärast näeme piparkoogitainast valmistatud onnikesi, torne, palkhooneid – originaalseid ja huvitavaid maju, mis ümbritsevad meid igapäevases elus.

Pille Ilisson

Tõrva kultuurimaja juhataja

Võitis «Kõige suurema sõbra maja»

Võidutöö «Kõige suurema sõbra maja»

MIS MEENUB AASTAST 2009?

LIIVI ARRO
Ala rahvamaja juhataja

Rahvamajal kui külakeskusel on maal väga tähtis roll: teenindada ja pakkuda mitmekülgset tegevust.

Tihti on väga palju inimestest, kes seal töötavad, kas külarahvas võtab nad omaks ning lööb üritustel ja ringides kaasa. Kas suudetakse arvestada kõikide soovide ja huvidega ...

See on raske ja vastutusrikas töö – eriti praegu, kui peab arvestama iga inimese ja tema võimalustega maal.

Tänaseks töötavad rahvamajas tantsuring ja näitering noortele, naiste rahvatantsuring, eakate laulu- ja tantsuring, spordiring ning kitarrirõpe.

Kõigea, mis talve jooksul selgeks õpitud, esinetakse valla ja maakonna üritustel. Kollektiivid esindavad valla aga ka teistes maakondades.

Traditsioonilised on mitmed üritused: vastlapäev, sõbrapäev, aastapäeväüritus, karaoke lastele, laulukarussell Helme, Põdrala ja Hummuli laululastele, volbritrall, lastekaitsepäeva tähistamine, suve alguse pidu, puhkeõhtud erinevate ansambeliga, eakate päeva tähistamine, vallapäev, vanade tantsude päev ja kokkusaamised teiste kollektiividega.

Hiljuti tähistasid oma 10. juubelit eakate tantsu- ja lauluansambel Hõbetäht ja 20. juubelit segarahvatantsurühm Jandali. See oli ilus juubeliõhtu sõpradega läbi aastate ...

Oleme tänulikud, et Helme vald on toetanud rahvamaja ning ringide tegevust. Valla toetusel tegutseb juba aastaid ka segaansambel Sillervo.

Pühapäeval, 6. detsembril toimus rahvamajas kümnendat korda eakate adventipidu, avar saal mahutas 180 osalejat. 19. detsembril on jõulupidu ansambliga Anmatino.

See kõik on üks suur meeskonnatöö. Täna teid, armsad ringijuhid ja liikmed!

Soovin kogu vallarahvale kauneid jõule, meeldivat koostööd. Ootan teid sooja südamega ka järgmisel aastal rahvamaja tegemistest osa saama.

KARL KIRT
Tõrva gümnaasiumi
õpilasesinduse president

Kohe lõppevale aastale tagasi vaadates meenuvad mitmed märksõnad, eelkõige kahed valimised ning majanduskriis. Siiski võib öelda, et elu ei ole kriisile vaatamata seisma jäänud ning läheb ikka edasi.

Minule tundub, et 2009. aasta on olnud väga kiire ja teguderohke. Nii

koolis kui ka väljaspool on toimunud erinevaid ettevõtmisi, mis aidanud üle-eestilistest rasketest majanduslikust olukorrast üle olla.

Hea meel on tõdeda, et sel aastal on Tõrvas suudetud palju ära teha. Renoveeritud raamatukogu ja lasteaiaid näitavad, et vaatamata keerulistele aegadele suudab linn areneda, jätkuvalt on võimalik ehitada ning uuendusi läbi viia.

Samuti on tervitatav noorte aktiivsus. On ilmne, et nad tahavad tegeleda. Noored rääkisid Tõrva elus kaasa ning kandideerisid viimastel kohaliku omavalitsuse valimistel.

Samuti on märgatavalt tõusnud soov koolielus osaleda. Sel aastal üllatas mind positiivselt suur õpilasesinduse liikmeskond Tõrva gümnaasiumis. Mitte igal aastal ei ole esinduses aktiivselt kaasa löönud üle 20 noore, sel aastal aga küll.

Agaralt võetakse osa kooli üritustest, need on õpilaste seas muutunud populaarsemaks.

Aastast on meelde jäänud Tõrva neidudekooori särav esinemine telesaadetes. Tõrva ja selle elanike kajastamine televisioonis on kindlasti reklaaminud linna kogu Eestis.

Loodan ja ootan 2010. aastalt samasugust aktiivsust ning tegutsesmissoovi. Ei murrat meid majanduskriis ega seagripp!

Kaunist jõuluaega! Loodan, et peagi saabuv uus aasta tuleb parem kui eelmised.

ILMAR KÕVERIK
Tõrva kirik-kammersaali
tegevdirektor

Tõrva kirik-kammersaal on olnud mulle töökoht ja teine kodu juba 15 aastat. Mõtlen kõigile neile aastatele ja ka kümnele toimunud loodusfestivalile.

Lahkuvale aastale ongi hea tagasi vaadata, sest toimunud on palju erakordseid kohtumisi, kontserte, väljasõite.

Aasta algas ansambli Tallinn Baroque piduliku kontserdiga. Jätkusid Pärnu Ooperi etendused, koostöö Pille Lille Muusikute Toetusfondi ja Eesti Kontserdiga.

Täitus 10 aastat Pärnu portselanimaali harrastajate seltsi Lüster näituste algusest Tõrvas ja Valgas.

Ristineljapäeva tähistamine Helmes toimus teist aastat. Järgmisel aastal hakkame seda sündmust nimetama Ristipäevaks ja seda tähistame igal aastal 25. mail, nii nagu seda tähistati juba esmakordselt. 1685. aastal.

Riigikogu Reformierakonna delegatsioon külastas Valgamaal ringkäigul olles ka Tõrva kirik-kammersaali ja pidas siin oma töökoosoleku. Valgamaa rahvakultuuri koolitus- ja arenduskeskus jagas maakonna parimatele aastapreemiad samuti meil.

Põhja- ja Baltimaade Punase Risti organisatsioonid lõpetasid oma õppused Valgamaal ja pidulik aktus koos tunnistuste kätteandmisega korraldati Tõrvas.

«Juurte» sarjas tähistasime Eesti klaasikunsti rajaja professor Maks Roosma juubelisünniaastapäeva kon-

verentsi, näituse ja väljasõiduga tema sünnikohta Omulisse Läti Vabariigis. Audentese Ülikooli emeritprofessor Arno Kirt tähistas 70. juubelit ja võõrustas perekonda, vanemaid ja arvukaid külalisi Tõrva kirik-kammersaalis.

Meenuvasime Aliide Amandust tema 100. sünniaastapäeval ja kuuldasime poeg Trivimi Velliste väga sükat ja südamlikkust meenutust oma emast. Austasime Ferdinand Linnuse mälestust: seoses Eesti Rahva Muuseumi juubeliaastaga külastasime muuseumi ja Raadi kalmistut.

«Juurte» sarja pikem väljasõit oli «Von Stryk ja tema mõisad». Siinjuures lugupidamine ja siiras tänu teile, Elma Tomson von Stryk ja Wolf-Dietmar von Stryk!

Seoses mälestuskivi avamisega Erni Hiire sünnikodus toimus Tõrva kirik-kammersaalis ka kohtumine tema perekonnaga, millest võttis osa maavanema ülesannetes olev Kalev Härk.

Mälestusõhtu «Jumalaga Salme» oli Helme juurtega kirjanikule Salme Raatmale pühendatud kohtumine. Samas toimus ka raamatu «Õhtused laulud» esitlus. Ainduaja taluõues tervitas meid ansambel Sillervo lauluga «Mu meelen kuldne kodukodus».

Teine kohtumine teemal «Meie, Koorküla lapsed» oli koos professor Toomas Karu ja tema suure perega.

Isadepäeval oli külas Euroülikooli professor, filosoofiadoktor Eduard Tinn, kes andis ülevaate Tinnide osast eesti teatriloos.

2009. aasta hakkab lõppema. Loodan, et uuel aastal inimesed leiavad ikka tee kultuuriasutustesse, sest siit leiame lohtust, kui teil on raske. Lisaks rikastate vaimu, leiame sõpru ja tunnete, et iga elatud päev on olnud elamist väärt.

Kesklinnas on ilus kuusk tulede-säras – tänu teile linnahooldusasutus ja Heli Otti!

Head vana aasta lõppu!

LUULE SORO
Pensionäride Seltsi Eluratas
esinaine

«Istun mõttes, vaatan küünlaleeki, elu kellaseierit tagurpidi vean. Mõtetest mul läbi jookseb seegi, mis on olnud selles aastas head.»

Viimaseid päevi tiksuva aasta saadan ära rahuldustundega. Mul on hea meel, et koduste tegemiste kõrval olen leidnud aega osa võtta seltsi Eluratas tööst.

Mulle teeb rõõmu, et kõrvuti heade inimestega oleme korraldanud üritusi, mis meile rõõmu pakunud, mida meenutades hea tagasi mõelda.

Pole just igapäevane nähtus, kui sadakond vanemasse ikka jõudnud inimest hoogsalt läbi linna tatsavad, innustava sõnaga saatmas linnaapea isiklikult. Nii sündis see aga veebruaris vastlapäeval.

Kevade hakul pakuti meile võimalust külastada kodumaa pealinna. Tutvusime Toompeaga, seisime Pika Hermannini tornis. Veetsime aega KUMUs, kus kohtusime meile juba tuttava Kihnu Virvega. Jälleägemisrõõm oli hämmastavalt soe, kodune, mõnus.

Mai alguses vuras bussitäis rahvast Pariisi poole. Turistide meka – Eiffeli torni – sai vallutatud. Nädalaga nähtud jätkub kaua meenutada.

Külas on hea, aga öeldakse, et kodus on veel parem. Tõsi! Greete motelli juurest alanud lodjasõit mööda Emajõe oli selle tunnistaja. Oma rõõmsameelse olemisega kihutasime minema vihma ning nautisime kodukandi ilu ja pererahva pakutud lõunasööki.

Ei saa me läbi Lätita! See käib meiega kohta. August kutsus meid tutvuma naabrite tegemistega. Jäi silma väikelinnade puhtus ja lille-rohkus, rääkimata õhinast, millega taastatakse ja korrastatakse lagastatud losse ning muid vaatamisväärsusi.

September – uue hooaja algus, eakate päev ja meie ühenduse 50. aastapäev.

Sponsorite toel kujunes see meeliulendavaks tänutundeks, rõõmsaks killuks meie igapäevasesse argipäeva.

Viimane ühisüritus enne jõulupidu sai teoks taas tänu heatahtlikele abilistele. Külastasime Ugala teatri etendust «Arturi laulud».

Aitäh teile kõigile, kes te sel aastal, vaatamata raskele ajale, meile hea sõna, naeratavate silmade ja abistava käega toeks olete olnud. Koos läheme vastu uuele aastale ja ootame jõulukuünalde säras Jõulutaadi küllatulekut.

«Istun mõttes Jõuluvana põlvel, pakki lunastades vaevan pead. Soovin kaunist eaka elu põlve, et headus ilmast otsa ei saaks eal.»

Kõike ilusat, palju õnnelikke päevi teile kõigile!

Tere sõs kah, Tilde om siin, Tõrva Tilde noh!

Egä nüüd ju kennigi enämb kellegi tere ei ütlet, ikki «tsau» ja

«tsau», sii om nagu tere ja äädtervist kikk ütlenkuun. Mia aga nagu vana kooli mutike, ütlet ikkigi TERE.

Tere sõs viilkõrd, kikk ää mulgi ja muu inimese! Kätte akkab jõudma aastalõpp, vast sii masu ka tõmbab «körva ligi pääd» ja saame endisviisi elama akata, tüüd tegema ja latsi kasvatama nagu muistegi.

Ega ma sellest ess tahagi kõnelda, mis sii miu targutamine annab. Mia tahass oopis sellest koledast gripist kõnelda, mida mia tast arva.

Terve mede Eestimaa om tagajalggele aet sellest siagripi epideemiast. Kole küll! Egä aigus ja puhang om irmuaratav, aga mia arva, et grippi om egäl aastal ollu, selle om läbi põdenu väga pal'lu inimesi ja na enämusen om tervess saanu. Nüüdses grippi aga kõneldes ja kirjutades «söögi alla ja söögi pääle».

Ei mõista arvata, võib-olla omgi tont, kostkohast tullu ja koskohale valla minnu. Mia ikki aru ei saa, misperäst sedä kampaaniat nõnda pal'lu tetäs ja kellele ta kasulik om. Või omgi? Miu loll pää sedä küll väl'lä ei mõtle.

Inimese, kes manala tiile om minnu ja kedä arvates gripp om ära tapan, mia peris äste ei usu. Mia tüki arvama, et neil om ollu miandegi raske aigus viil man ja selleperäst ei ole na jõudan vastu panna.

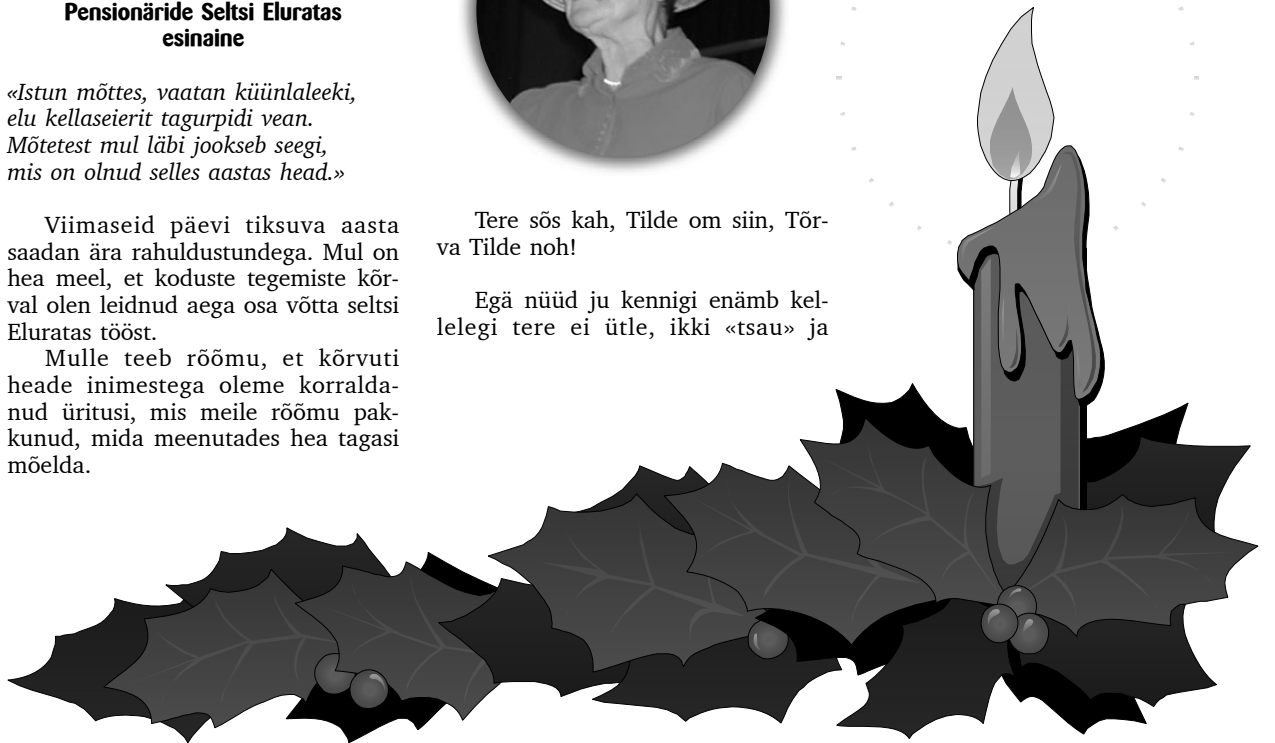
Õige on nagu Gerli Padar televiisurini õppe: oidke puhtust, möske juuskva vii all seebiga käe puhtas ja ja eläge ilma irmuta vapralt edesi.

Irmkallis vaktsiin jõuab küll varsti kohale ja sii jääb egä inimese süametunnistusele, kas ta laseb ennest vaktsineeri või ei. Mia ei ole selle pääle üldse mõtelnu ja arva, et mis tulema peab, sii tuleb. Kes kodun sängin teki all om, sel muidugi ei juhtu midagi.

Olge ikki tubli, kõndke pal'lu väl'län värsken õhun, sõpru-tutvit ärge tük'ke musutama ega kättpidi teretama. Sööge kapstik-kartulit, piite-porgandit ja küüslauku nagu muistegi. Arge pelläke, egä sii grippi mõni tige mõtsluum ei ole, et joosujalu selgä kargab. Eläme viil!

Ilusat jõuluootuse aiga, eldekäelist jõulutaati ja pidäge ikki meelen: «Om tore, ku saad äädust endess kanda, om ää, ku pole kurjusel maad, ku südamen leidub viil, midä anda ku tõiste engi lämitada saad.»

Ääde soovidega ja ikki tedega TÕRVA TILDE

Taagepera kunstikoda

Taagepera küla aastal 2009

Möödud aasta oli meie külaseltsile seitsmes tegutsemisaasta.

Artiklis otsustasin käsitleda nii Taagepera kui ka Pilpa küla, kuna oleme niivõrd põimunud nii eluliselt kui ka tegevustes. Tulekski käsitleda tegemisi külade tasandil, mitte niivõrd seltside tegevusest rääkida. Seltsid on paraku eestvõtjad ja erinevatelt fondidelt rahasid taotlevad inimgrupid.

Kõigepealt sõltub areng või siis eksisteerimise võimekus ikkagi inimestest, kes elavad kohapeal ja loovad väärtusi, mida ülejäänud ühiskond tarbib.

Rahvastik	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Taagepera külas elanike arv valla registri järgi	146	141	139	139	130	125
tegelik	EI PEETUD ARVESTUST			112	94	
Pilpa küla (reg)	76	72	75	75	65	64
tegelik	EI PEEETUD ARVESTUST				47	

Arvudest lähtuvalt ei saa me rääkida eri külade ja ka linnade tegelikust elanike koosseisust. Tegelikke arve vaadates saame päris kurva pildi – praegu on tegelikult elanike arv kahe küla peale kokku 141 (2004. aastal ainult Taagepera arv). Samas tehakse kohalikul tasandil aina rohkem ja rohkem, et inimestel oleks tegevust ja külaelu säiliks.

Kui aga analüüsida arvilisi fakte, tekib küsimus, kas meil on kümne aasta pärast tarbijaid loodud võimalustele ja teenustele. Veel kurvem on olukord, kui teame, et Taagepera elanike keskmine vanus on 54 aastat, Pilpa külas pisut parem – 43 aastat.

Taotlused ja rahastused

Kultuurkapital – kolm taotlust	3500 kr trad üritused
Kohaliku Omaalgatuse Programm	
Taagepera kandi päev	25 000 kr helivõimenduse soetamine
Taagepera jõulud 2009	3995 kr CD-maki soetamine ja tõelise jõuluvana kulu
Käsitöö õpitoad Taageperas	27 523 kr vahendid ja koolitus
PRIA	938 000 kr mõisatalli (kunstisaal) katus
2008. aasta kunstisaal-käsitöökoja saal, tualetid, fassaad	938 796 kr
Leader	37 000 kr kunstisaali laud, pingid

Tänaseks võib öelda, et jõupingutused kunstisaali osas on ennast õigustanud. Tänu Kohaliku Omaalgatuse Programmi (KOP) projektirahastustele ja muidugi nende projektide vedajale Pille Valnerile on alustatud käsitöö õpitubadega.

Tegevustest on õpitud leivategu, seebi viltimist, küünalde valmistamist ja ehete tegemist. Osa on Pille sõnul võtnud 15 inimest, mis on ka optimaalne arv, et kõik tegemised ka selgeks õpiksid ja juhendajal jõukohane selgitusi jagada oleks.

Valmistatud esemed pannakse sealsamas müüki, et turistidelt raha saada. Kogutu eest aga soetame vajalikke vahendeid ja seadmeid, mida projektipõhiselt ei ole võimalik hankida. Nii ostime teenitud raha eest kasutatud kangasteljed, mis uueks aastaks ka töövalmis saavad.

Tegelikult võib öelda, et 2009. aasta on eelnevate vili. Meie kandi inimesed ei ole ka varem tuimalt käed rüpes istunud, kuid palju ikkagi võtab aega ka äratundmine, mida ja kuidas üldse teha ning kes teevad.

Selle seitsme aastaga on kujunenud inimeste ring, kes lihtsalt aktiivsemad – nende vahel on ka välja kujunenud ülesanded.

Oleme suutnud korraldada ka traditsioonilised üritused: vastlapäev, 1. juuni rahvajooks, Taagepera kandi päev koos jaanitulega, külasimman ja jõulupidu. Viimati nimetatut saame sel aastal läbi viia soojas olles. Meie küla 2010. aasta kalendris on kuupäevaliselt välja toodud ürituste kava, et oleks kõigil hea aega planeerida ja kindlasti üritusest osa saada.

Eraannetuse ja oma meeste tööabiga tehakse kevadel lõkkeplatsile väga vajalik kõlakoda, et esinejatel oleks mugav ja tänapäevane võimalus esineda. Järgmise etapina on kavas ehitada platvorm, kus tantsu saaks keerutada.

Selle aasta võib-olla kõige südantsoojendavam saavutus oli vabariiklikul külade konkursil 15 edumeelsema küla hulka pääsemine. Selle tunnustuse andis maapäeval üle Riigikogu esimees Ene Ergma. Tunnustust koos Ene Ergma kosmosekaardiga saavad kõik näha kunstisaali seinal.

Taagepera kunstikoda saavad külastada kõik päevasel ajal ukse peal olevale telefoninumbrile helistades. Maja perenaine Laine Ehatäht on valmis teile tehtud tutvustama.

Lähiajal täieneb ka küla uus koduleht. Aadress on www.taagepera.org.ee. Seniks soovime kõigile head vana aasta lõppu ja teguderohket uut aastat!

Peeter Arro

Uudiseid siit ja sealt

• 10. septembril toimus Helme SIKis tervisepäev «Reipalt koolipinki!». Tervisepäevi korraldatakse alates 2004. aastast. Seekordse tervisepäeva puhul toimus seeklasmäng «Tunne Tõrva linna».

• 16. septembril tähistas Helme SIK oma 46. sünnipäeva. Sünnipäev algas piduliku lõunasöögiga. Sellele järgnes lilleseadevõistlus. Edasi matkas kogu koolipere Helmesse, kus laululaval kuulati Helmega seotud legendide ja toimus viktoriin.

Seejärel liiguti küünaldega valgustatud koobastesse. Õhtul vaadati filme möödunud aastate õpilasüritustest meie koolis, vabariiklikel ning maakondlikel võistlustel. Veel oli võimalus joonistada pilte koolimajast. Õhtu lõppes diskoga.

• Helme SIKi kooliruumid ning õpilaskodu said elukeskkonna arendamise rakenduskaava prioriteetse suuna «Hariduse infrastruktuuri arendamise» meetme «Hariduslike erivajadustega õpilaste koolide õpikeskkonna kaasajastamine» raames Euroopa Liidu struktuuritoetuse abil evakuatsioonivalgustuse ja tulekahju-signaalsüsteemi ning tuletõkkesektsioonide vahelised tuletõkkeksed.

Tööd teostas 2009. a suvekuudel AS Pristis. Projekti abil täideti Lõuna-Eesti päästkeskuse tuleohutusosalased ettekirjutused: viia kooli õpperuumid ja õpilaskodu kooskõlla kehtivate tuleohutusnormatiividega ning suurendada õpilaste ja töötajate turvalisust.

Tänu evakuatsioonivalgustusele on õpilastel igal ajal liikumine majas ohutu ning turvaline. Tuletõkkeksed tagavad majas ohutuse nii tulekahju korral kui ka igapäevases koolitöös, sundides õpilasi rahu-likult liikuma.

• 29. septembril toimus Helme SIKis mihkkipäevakooli algklasside õpilastele. Õpilased lahendasid ristsõnu, iga osaleja meisterdas oma Mihkli, kuulati mihkkipäeva kombestiku kohta käivat juttu jne.

• Septembris algas ülekoolline mälumäng, mis tänavu toimub arvuti vahendusel. Sellel õppeaastal on mälumäng individuaalne. Võitjad selguvad kevadel 2010.

• 5. oktoobril toimus Helme SIKis õpetajate päev, kus 9. klassi õpilased said proovida õpetajatöö võlusi ise koolikaaslastele tunde andes. Peale tunde sõitsime kogu kooliperega motell Greete juurde, kus meid ootas laev Ahti. Nii õpetajad kui õpilased said osa huvireisist Väikesel Emajõe.

Seejärel ootas meid kuum tee ja maitsev pirukas motellis Greete. Õhtu lõppes Black & White Party parimate hittidega. Laval olid DJ Toomas ja Raido.

• 6.-7.oktoobrini viibis huvijuht Ines Piller koos Valgamaa huvijuhtide ja karjäärikoordinaatoritega õpereiil Hiiumaal, kus tutvuti sealse noorsootöö ja karjäärinõustamisega.

• 15. oktoobril said Tartu Ülikooli aulas toimunud hõimupäevade kontserdil käia õpilased Hummuli põhikoolist koos õpetajate Endla Miske ja Merle Koskelaineniga ning Helme SIKist. Kõigepealt anti Lennart Meri Veelinuraha rahastu 5000kroonine stipendium üle Nikolai Kusnezovile. See on toetus soome-ugri rahvaste loominguks ja üldkasulikele tegevusele. Nikolai Kusnezov sai selle komi keele ja kultuuri tutvustamise eest.

Hõimupäevade peakontserdil Tartus saime näha ja kuulda järgmisi esinejaid: Asso Int – laulev löötspillimängija Tartust, ansambel Tumo (Tamm) Marimaalt U-Tumeri külast, folkbänd Sattuma (Juhus) Karjalast. Ansambel tuli kokku 2003. aastal. Nad on välja andnud kolm albumit ning esinenud Venemaal, Soomes, Rootsis, Ameerika Ühendriikides.

Seejärel esines Tartus tegutsev seto meeste leeloor Liinatsuraq.

Udmurtide kultuuri tutvustas kollektiiv Brangurt pesjanaiõs (Brani memmed). Ise nimetavad endid vanaema ansambliks, sest ansambel koosneb 11 naisest vanuses 40–82, kes tegelikult elus täidavadki vanaema rolli. 2008. aastal tegid nad esimese katse ühendada udmurdi traditsiooniline laul ja rokkmuusika. Nii on nende repertuaaris Viktor Tsoi laul «Täht nimega päi-

ke», ansambli The Beatles, Queen, Deep Purple ja teiste hitte. Helsingist oli esinemas ansambel Aaveet (Vaimud, viirastused). Kaasahaarav oli ungari tantsumuusikat viljelev grupp Buda Folk Band.

Tänu Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi toetusele said Hummuli põhikooli ja Helme SIKi õpilased käia Tartus hõimupäevade kontserdil.

• 16. oktoobril käisid Valga gümnaasiumi, Hummuli põhikooli ja Helme SIKi õpilased Tallinnas 41. üle-eestisel koolinoorte kodu-uurimiskonverentsil. Konverents toimus Tallinna ühisingümnaasiumis.

Konverents algas kooli kaheksaliikmelise kandleansambli tervitusmänguga. Tervitussõnad lausis kohalolijatele kooli direktor Mehiss Pever, kelle sõnul oli kool 1939. aastal oma ujulaga ilusam Tallinnas. Tervitused Eesti noorsootöö keskusest tõi Tarmo Kruusimäe. Tema kõnest jäi kõlama mõte: «Kel interneti asja pole, elab tulevikuta». Tervitajate hulgas olid esindajad Eesti Kodu-uurimise Seltsist ja Muinsuskaitse Seltsist.

Pikemalt rääkis koolinoorte kodu-uurimisest EKUSi juhataste liige ja projekti juht Ene Luka. Kodu-uurimiskonverents toimus kuues sektsioonis. Valgamaa esindus osales sektsiooni «Elu ja lugu» töös.

Endine Valga gümnaasiumi õpilane, tänane Viljandi Kolledži õppur Ingrid Juht tutvustas oma tööd «Janis Cimze ja tema panus Eesti kultuuriloos». Juhendajaks oli õpetaja Jaan Uudelt.

Helme SIKi õpilaste Kaido Jakobsoni ja Eduard Polini töö kandis pealkirja «Helme valla aukodanik – muusik Sven Malm». Siinkohal tänusõnad töö koostamisel abiks olnud Sven Malmile ja töö retsenseerija Vello Jaskale. Õpilaste sõitu Tallinnasse toetas Valgamaa Fond ja Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp.

• 21. oktoobril külastas Helme SIKi 9. klass koos kasvataja Heli Lepiku ja klassijuhataja Tiitu Mikuga Tartu kutsehariduskeskust.

• 22. oktoobril toimus Helme SIKis 7.–9. klassi õpilastele koolitus, mille viis läbi psühhiaater Anti Liiv. Raha koolituseks saadi Valga maakonna alaealiste komisjoni 2009. aasta kriminaalpreventiivse projekti «Las vabaks! Lase vabaks!» rahastamisest. Koostöö lektorina oli hea: õpilased said eelnevalt saata neid huvitavad küsimused esinejale. Koolitusel räägiti suitsetamisest, alkoholist, narkootikumidest, haridusest, elukutsetest ja elu väärtushinnangutest.

• 23. oktoobril toimus Helme SIKis tänu Valga maakonna alaealiste komisjoni 2009. aasta kriminaalpreventiivse projekti «Koostöös peitub jõud» rahastamisest koolitus lastevanematele ja õpetajatele-kasvatajatele. Koolitus toimus Marja talus ning lektoriks oli Kaupo Ole – koolitaja ja terviseekspert. Kuulati loengut ja osaleti teemal «Hüperaktiivse lapse käsitlus».

• 2. novembril toimus Tallinnas Eesti Pedagoogika Ajaloo Seltsi järjekordne kokkutulek, kus Valgamaad esindas Helme SIKist allkirjutanu. Maie Männik tutvustas raamatut «Rägavere kooli arengulugu». Raamatu koostamine oli olnud keeruline, sest koolid olid olnud kord ühes, siis teises kohas.

Brošüüri «Viljandimaa koduloolasi» tutvustas praegu Pärnumaal elav Vaike Birk. Paeluv oli Mare Tormi vestlus teemal «Comeniuse radadel Naardenis». Nägime põnevaid fotosid reisist ning kaasatoodud suveniire ja kirjandust.

Palju mõtlemist ja arutlemist pakkus Egon Metsa ülevaade teemal «Eesti õpetajate autähis Haljalas». Autähise paigaldamiseks on moodustatud komisjon. Leitud on kunstnik, kes on esitanud oma nägemuse autähise valmistamiseks. Osalejatel oli võimalus fotodelt näha esialgset varianti ning välja pakkuda omi mõtteid.

Algatusega on ühinenud mitmed ametkonnad. Autähise avamine on planeeritud 5. oktoobriks 2011, mil Haljala hariduselu tähistab 325. aastapäeva. Kogu õppepäeva juhatas seltsi hing ja innustunud kooli ajaloo kogumise ning säilitamise entusiast, pedagoogikateadlane Lembit Andresen. Seltsi liikmete mõttevahetus jätkus traditsioonilises pärastlõunakohvilauas.

Mall Lepik

**Et kodukoldes tuli põleks,
et soojust elus rohkem oleks ...**

**Rahulikku jõuluaega ja
meeleolukat aastavahetust
kõigile koostööpartneritele ja lugejatele!**

Helme-Tõrva Elu toimetis

KRISTJAN MATSON ALEN VEZIKO ANDRE HEIN INGMAR PÄID

JÕULUD ON TEEL ...

25. detsember kell 19 Tõrva KirikKammersaalis

Akustiline, neljahälne kava, kus astuvad üles Alen Veziiko (klaver, Arktika), Andre Hein (kitarr, Sobe), Ingmar Päid (bass, Golden Road) ja Kristjan Matson (percussion, Arktika, Golden Road). Kontserdil kõlavad nii traditsioonilised jõululaulud Taas sajab valget lund, Jõulutaat on meie poole teel, Talveõõne kui ka laulud Aleni, Andre ja Ingmari repertuaarist Vala veini, Ainult tänaseks ööks, Süütu naer, Igatsus, Südamest jne.

infoweb.ee
INFOPEALIN INTERNETIS

Piletid 125 eek eelmüügis Kammersaalis, Piletilevis, Piletimaailmas. Samal päeval pilet kallim. www.kontsertkorraldus.ee, info +372 551 0038

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

MTÜ PARTNERLUS
PARTNERSHIPINGO

E-ettevõtluskoolitused algavad jälle! Oled töötu? Ära noruta, tule koolitusele ja hakka endale ise tööandjaks!

Projekti «E-töö tugiteenusega töötust tööandjaks» osana algavad jaanuaris 2010 taas ettevõtluskoolitused. See on suurepärase õppimisvõimalus neile, kes hetkel ei tööta ning kellel ka lähiajal uut töökohta silmapiiril pole.

Töötus ei ole ju üldjuhul inimese ainus ja lõplik staatus, vaid etapp kahe töökooha vahel. Sellest võib saada ka murdepunkt inimese elus, kus ta otsustab, et endale ise tööandjaks olemine on samuti üks viis isiklikust majanduslangusest jagu saada.

MTÜ Partnerlus pakutav ettevõtluse baaskoolitus on peamiselt internetipõhine. Täpsemalt jõuavad koolitusmaterjalid õppijani interneti kaudu, endal tuleb aga need kodus läbi töötada.

Siiski pole tegemist igava ega üksluse arvuti taga istumisega. Kuuekuuline koolitustsükkel algab neljapäevase psühholoogiakoolitusega. Kuna tegemist on töötutele suunatud koolitusega, alustatakse esmalt veidi lõssi vajunud enesehinnangu ülesturgutamise ning motivatsiooni leidmisega uueks alguseks.

Iseseisvale õppimisele pakuvad vaheldust kaks korda kuus toimuvad seminarid, klubid ning õppereis. Oma isiklikku äriplaani võib arendama asuda kas või kohe, sest kogu koolitusperioodi vältel pakub õppijale tuge mentor.

Õppekava koostamisel on arvesse võetud töötukassa soovitusi ning koolituse lõpuks valmiva äriplaani on võimalus töötukassa kaudu alustava ettevõtja toetust taotleda.

Esimesed koolitusgrupid Võru-, Valga- ja Põlvamaal alustasid septembris. Parim tagasiside on, et grupid püsivad üsna kindlalt koos ja nii mitmelgi on astunud esimesed sammud päris oma ettevõtte suunas.

Internetipõhine ettevõtluskoolitus on projektipõhine, see tähendab, et kahjuks ka ühekordne ettevõtmise. Tänu Euroopa Sotsiaalfondi ning kolme Kagu-Eesti omavalitsuste liidu toetusele on osalemine koolitusel tasuta.

Kes soovib õppimisvõimalusest kinni haarata, külastagu esmalt projekti kodulehte www.tugi.ee. Ettevõtluskoolituse lingi all on võimalik täita avaldus, et koolitusele registreeruda. Avaldusi võetakse vastu kuni 13. detsembrini. Esmakohtumised koolitavatega on planeeritud läbi viia veel selle aasta sees Võrus, Valgas ja Põlvas.

Olles juba www.tugi.ee kodulehel, tutvu võimalusega küsida nõu tööturuga seotud küsimustes või lihtsalt oma mure hingelt ära kirjutada. Lingi «Nõustamine» all saad seda teha, täites ankeedi «Kirjuta meile». Kirjutada võib ka otse, ikka aadressil: tugi@tugi.ee

Meie projekti kodulehel on avatud ka «Tööturg». Sinna saab sisestada oma tööpakkumise või tööotsingu kuulutuse. Ja see teenus on täiesti tasuta, ka tööandjatele.

Kohtume internetis!

Astrid Org
projektijuht

Jõuluõhtu

Mõnikord on hea olla võõrsil,
et tagasi tulles teada saada,
mis on kodu.

Mõnikord on hea
tappa end tühise tööga
ja hinge tõmmates märgata,
et õnn seisab su kõrval
ja muigab endaette.

Mõnikord on hea pühkida higi.
Vähe, kui ääretult vähe on vaja,
et elada,
et õnnelik olla ja rahus surra.

Mõnikord aitab ainult
mõistvast naeratusest
võõra mööduja silmist.

Salme Raatma
(luulekogust «Õhtused laulud»)

Toome jõulusära Tõrva!

Tõrva reforminoored korraldavad juba teist aastat järjest konkursi «Toome jõulusära Tõrva». Konkurs kujutab endast majade ja korteriakende ning -rõdude kaunistamist. Eesmärk on kutsuda inimesi oma väikest linna kaunistama, muuta rahulikult jõuluajal linn säravamaks ja kaunimaks ning tuua iga inimese südamesse jõulutunne.

Konkursil osalemiseks ei ole vaja teha muud kui panna jõulutuled oma kodu ehitama. Viieliikmeline reforminoortest koosnev žürii leiab parimad kodud kindlasti üles ja premeerib neid vastavalt.

Majanduslikul raskel ajal on peaaühinnana välja pandud enda valitud koostisega 2000kroonine jõululaud. Lohutusauhinnadena jagame välja palju magusaid üllatusi.

Võitjad saavad oma postkastidesse kutsu konkursi lõputähtsusele ja nende nimed avaldatakse Helme-Tõrva Elus.

Kaire Saarep

TEADE sotsiaalabi ametilt laste jõulupakkide kohta

Tõrva linna sotsiaalabi amet annab teada, et on saanud laste jõulupakkeid. Eelkooliealised lasteaias mitte käivad lapsed saavad kommikoti käte sotsiaalabi ametist aadressil Tartu 1 tööpäevadel kella 8–16.

Otsime töökaid inimesi, kellel on hea eesti keele kasutamise oskus ja auto. Tel 523 7752.

Teen torutöid,
oman vastavat haridust.
Tel 5192 2951.

HILJA-AGAATE LEEDUKS
01.03.1929–23.11.2009

Tõrva linnavalitsus kuulutab välja kandidaatide esitamise Mari Kulli kultuuripreemia.

Mari Kulli kultuuripreemia on Tõrva linnavalikogu algatatud Tõrva linna kultuuripreemia, mille eesmärk on tunnustada ja innustada kõrgvormis loomeinimeste erialast pühendumist Tõrva linnas.

Preemia kandidaadiks võib esitada Tõrvas tegutsevaid loomeinimesi, kollektiive, kellel on silmapaistvaid teeneid kultuurielu edendamisel või kes on selle aasta loomingulise saavutusega Tõrva linna kultuurielu rikastanud.

Ettepanekuid kultuuripreemia määramiseks saavad esitada kõik juriidilised ja füüsilised isikud.

Kirjalikus ettepanekus peavad olema:

- loominguilised saavutused möödunud perioodil;
- põhitöökoht ja kehtivad stipendiumid;
- kandidaadi isikuandmed

(täpne nimi, isiku- või registrikood, aadress, kontakttelefon).

Kandidaadi esitamise tähtaeg on 1. jaanuar 2010.

Mari Kulli kultuuripreemia antakse välja 12. jaanuaril 2010.

Kirjalikud ettepanekud saata:

Tõrva linnavalitsus, Kevade 1, Tõrva 68605.

Märksõna: MARI KULLI KULTUURIPREEMIA

Lisainfo: Pille Ilisson, tel 766 5332, e-post: pille@torva.ee

TÕRVA KIRIK-KAMMERSAALIS

29. detsembril kell 16 traditsiooniline aastalõpukontsert ansambliga Hortus Musicus.

Ansambli kunstiline juht Andres Mustonen.

Pakutakse pokaal veini.

Pääsmed 100 ja 75 krooni

* * * * *

«Boris Kulli maalid ja tema maalikogu»

* * * * *

SA Tõrva kirik-kammersaal on tänulik 10. loodusfestivali

«Las jääda ükski mets» toetajatele ja abilistele:

Eero Viisu,

Tiiu Loorman,

Olav Napritson,

EV kultuuriministeeriumi hasartmängumaksu nõukogu,

Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp,

Helme vallavalitsus,

Tõrva linnavalitsus,

Tõrva linnahoolduse asutus,

Tõrva kultuurimaja,

FIE Vello Haas,

OÜ HillePille Loomelill,

FIE Ants Tisler,

avatud noortekekeskus – Merike Soomets,

Mall Lepik

ILUSAT JÕULUAEGA JA KORDAMINEKUID UUEL AASTAL!

Ilmar Kõverik

20. detsembril – 4. advendil kell 16

Tõrva kirik-kammersaalis
muusikal «Imelaps Hingedemaal» (P. Ripsi teoste ainetel)

AASTALÕPU PIDU 29. DETSEMBRIL KELL 21

Tõrva kultuurimaja korraldab aastalõpu peo Tõrva gümnaasiumi saalis.
Esineb tantsustudio Lys ja tantsuks mängib ansambel Nõõp.

Töötab puhvet.

Pilet eelmüügist 50 krooni ja kohapeal 75 krooni.
Piletid müügil Tõrva kultuurimajas. Info tel 5347 6562.

PEREJUUKSUR

Tõrva kesklinnas Tartu tn 4

Avatud E–R 9–17

L 10–14

Marylin 5362 7401

Kairi 5373 5901

LEIA ENDA JAOKS AEGA JA TULE
KÜLASTA MEID JUBA TÄNA!

21. detsembril kell 19.47

Tõrva keskvaljakul

TALVE ALGUSE PIDU.

Korraldajad Tõrva kultuurimaja

ja Tõrva EENA klubi

Järgmine Helme-Tõrva Elu ilmub 21. jaanuaril 2010.

Toimetus ootab kaastöid hiljemalt 11. jaanuariks.

HILLAR SÜSTA
15.03.1950–07.12.2009

FEODOR PÄRNAKU
27.06.1932–04.12.2009

Väljaandjad: Helme-Tõrva Elu
Tõrva linnavalitsus tel 766 5310, faks 766 1731,
Helme vallavalitsus tel 766 8452, faks 763 3332.

Toimetaja:
Talvi Must, tel 763 2504,
e-post talvim@torva.edu.ee.

Tehniline teostus ja küljendus
OÜ Valgamaalase Kirjastus Valgas,
trükk AS TRÜKIS Jõhvis.